

Izhaja vsak dan s jutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1[—], na 16 straneh Din 2[—],
mesečna naročnina Din 20[—], za
tujino Din 30[—]. Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo.
— Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60,
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 153

Ljubljana, četrtek, dne 27. novembra 1930

Leto I.

Propaganda za priključitev Avstrije k Nemčiji

Kljub resni notranji krizi se v Avstriji ta propaganda vztrajno nadaljuje - Značilno zborovanje pod predsedstvom dr. Burescha ter v prisotnosti nemškega poslanika - Priključitveno gibanje in Italija

Pariz, 26. novembra. Tukajšnji listi pod-
črtujejo kot važen simptom dejstvo, da se v
Avstriji kljub sedanji notranje-politični
krizi vneto nadaljuje propaganda za pri-
ključitev k Nemčiji. Znano vsenemško dru-
štvo »Deutsch-österreichischer Volks-
bund«, ki šteje nad 700.000 članov, je
imelo svojo skupščino, ki ji je predsedoval
dr. Buresch, voditelj krščansko-socialne
stranke v Avstriji. Skupščini je prisostvo-
val njemu ob strani tudi bivši predsednik
avstrijske republike Hainisch, kakor tudi
nemški poslanik na Dunaju grof Lerchen-
feld. Na skupščino so poslale svoje zastop-
nike skoro vse avstrijske politične stranke.
Povabljeni sta bila tudi dr. Seipel in dr.
Schober, toda spričo svojega odgovornega
položaja se skupščine nista udeležila. Na
zborovanju so dalje nastopali tudi govorniki
iz Nemčije, med njimi nekdanji gu-

verner Vzhodne Afrike Schlie.

»Temps« naglašala, da tej manifestaciji
kot taki ni treba pripisovati večje važnosti,
nego jo v resnici ima. Tako v Nemčiji ka-
kor v Avstriji hočejo pokazati s podobnimi
nastopi, da ideja priključitve obstoja. V
Nemčiji pa se odgovorni činitelji prav do-
bro zavedajo, da se sedaj ta priključitev
ne more izvršiti. V njihovem načrtu je naj-
prej dosega revizije meje na vzhodu proti
Poljski in še le potem, ko bi se to doseglo
— če se sploh kdaj doseže —, bi prišlo
na vrsto vprašanje priključitve Avstrije.

List ugotavlja v nadaljevanju, da bi vsak
poskus priključitve Avstrije k Nemčiji iz-
zval konflikt, ki bi ga bilo težko lokalizi-
rati. »Anschluss« bi pomenil vpostavitve
nemške moči v Srednji Evropi, kar bi
imelo za posledico, da bi zopet prišla na
dnevni red vsa ona vprašanja, ki so jih

rešili zavezniki s svojo zmago v zadnji
vojni.

Kar se tiče mednarodne narave tega
vprašanja — nadaljuje »Temps« —, zado-
stuje en sam pogled na karto Evrope, da
se prepričamo, da bi dovela njegova
»nemška rešitev« do najstrašnejših kata-
strof. Nastala bi enako velika nevarnost
za Poljsko in Malo antanto, a Italiji bi zo-
pet neodklonljivo vzrastle vse one ovire,
na katere je zadeval njen politični razvoj
pred 1914. letom in katere je skupna zma-
ga iz l. 1918. odpravila.

Imeli bi — ne več avstro-ogrske — tem-
več nemško hegemonijo v Srednji Evropi.
Italijanska ekspanzija proti vzhodu bi na-
letela na nov nemški »Drang nach Osten«,
kateremu bi v gotovem času brez dvoma
sledilo tudi nemško prodiranje proti Tr-
stu. Vse to se skriva za navidezno nedol-

žno formulo priključitve Avstrije k Nem-
čiji. Italijani lahko od slučaja do slučaja
manevrirajo v Berlinu, da zadostijo hipnim
potrebam fašistovske politike, lahko delajo
isto tudi na Dunaju in v Budimpešti, lahko
prirejajo v Rimu sijajne sprejeme odpo-
slancem »Stahlhelma« in pritrjujejo na
drugi strani sicer nesrečnim poskusom
»Heimwehra«: kljub vsemu temu stoji, da
se bo Italija pod silo svojih najstalnijših
interesov in pod silo zahtev svoje moralne
in materialne veličine morala postaviti v
bran proti vsakemu poskusu vzpostavitve
nemške moči v Srednji Evropi, t. j. proti
priključitvi. Uresničenje »Anschlussa« bi
pomenilo konec vseh italijanskih upov in
bi ustvarilo najresnejšo nevarnost vojne,
kar jih sploh more groziti narodom našega
dela sveta.

Sovjetsko-fašistovsko sodelovanje in Evropa

Italija hoče izrabiti Rusijo za svoje načrte v Srednji Evropi - Približevanje k Rusiji in vprašanje italijanskega posojila - Rim proti grupaciji sil, ki so za red in mir

Rim, 26. nov. n. O sestanku Litvinova
z Grandijem v Milanu je zunanje mini-
strstvo izdalo poslužbeno poročilo. Poro-
čilo je zelo zanimivo, ker jasno pravi o
stališču, ki ga zavzema Italija v svojih od-
nošajih s sovjetsko Rusijo. V tem poročilu
je naglašeno, da tisk ne pripisuje milan-
skemu sestanku velike važnosti brez vsa-
kega razloga. Takšni sestanki so zelo zna-
čilni, ker se na njih izmenjajo misli, po-
jasnjujejo pozicije in namere in ker v
splošnem koristijo miru in utrditvi dobrih
odnošajev med narodi, očiščenju pojmov,
ki je splošno internacionalnega značaja,
in mora torej k večjemu spravitivno voljo
zastopnike odgovornih držav, ki si is-
kreno želijo miru. Posebno je treba nagla-
siti, da sta mir in sloga prav toliko vred-
na na vzhodu kot na zapadu Evrope. Sov-
jetska Rusija ima svoj poseben mednarod-
ni pomen in važnost in treba je z njo ra-
čunati, saj je tudi njeno sodelovanje v
vsakem oziru koristno, in to ne le z ozi-
rom na nacionalne interese poedinih dr-
žav, nego tudi v mednarodnem pomenu

besede.

Razen tega poročila ne objavlja fašistov-
ski tisk nikake druge nove informacije.
Pač pa se ne more premagati, da bi ne
napadel del francoskega tiska, češ, da je
takrat brez razloga opozoril, da špekulira
italijanska diplomacija na račun sovjetske
Rusije in da sta tako Litvinov kot Grandi
prav gotovo skušala na svojem milanskem
sestanku izsiliti drug od drugega kakšno
korist, bodisi v gospodarskem, bodisi v
političnem pogledu. Fašistovska politika bi
pri vsem tem, kot zatrjuje francoski tisk,
stremela za tem, da bi izrabila podporo
sovjetske Rusije za svoje načrte v Srednji
Evropi. Saj tako sovjetska Rusija kot fa-
šistovska Italija stremita edino le za tem,
da izzoveta nemire in kaos v Srednji Ev-
ropi, da bi se nato na tim lažji način in
tem bolj okoristili.

To razlago fašistovsko-sovjetskega sode-
lovanja zavračajo vsi italijanski listi in za-
trjujejo, da je italijanska politika politika
miru in da stoji tudi njeno sodelovanje s
sovjetsko Rusijo v znamenju interesov

splošnega miru. Končno se kaže fašistov-
ski tisk užaljenega, ker so nekateri fran-
coski in angleški listi pribili, da se faši-
stovska Italija brati s sovjetsko Rusijo le
zaradi tega, da bi na ta način izsilila od
koderkoli toliko potrebno posojilo.

Zanimivo je, da fašistovski listi ne regi-
strirajo vesti, da je Litvinov takoj po se-
stanku z Grandijem odpotoval v Nemčijo,
kjer se namerava sestati z nemškim zu-
nanjim ministrom Curtiusom. Prav tako
fašistovski tisk ne beleži informacije, ki
so jo razširili inozemski listi, da namerava
italijanski zunanji minister pričetkom pri-
hodnjega leta odpotovati v Moskvo, da po-
vrne Litvinovu njegov poset in da nada-
ljuje svoja pogajanja za uvrstitev in po-
globitev fašistovsko-sovjetskega sodelova-
nja.

Pariz, 26. novembra. AA. V političnih
krogih se čudijo sestanku, ki je bil v Mi-
lanu in zblizanju med Italijo, ki pravi, da
želi uveljaviti red in mir, in sovjetsko Ru-
sijo, ki se temu upira. Na mestu bi bila
grupacija sil in držav, ki so za red in mir.

Slab uspeh gospodarske konference v Ženevi

Ženeva, 26. novembra. d. Posvetovanja v od-
boru konference za carinsko premirje, ki se v
glavem peča s preferenčnim sistemom v agrarnih
državah na vzhodu, kažejo po danes končanih
pogajanjih malo povoljne izgleda za sistem pre-
ferenčnih carin za poljedelski izvoz iz vzhodnih
in jugovzhodnih držav. Ni verjetno, da bi se
preferenčni sistem izvedel v večjem obsegu. Fran-
cija, Avstrija in Italija nočejo o tem nič slišati.
Madžarska se je že v naprej izključila. Tudi Švica
se praktično izloči iz vrst takih držav, ker za
žito, ki ga v glavnem uvažuje iz jugovzhodnih dr-
žav, ne pobira nobenih zaščitnih carin, temveč
samo prometne pristojbine. Tudi sicer pa ne uva-
ža večjih kvantitet. Preostane edino Nemčija kot
dežela, ki je načelno naklonjena temu, da pri-
stane na ta sistem. Za praktično izvedbo utegne
priti v poštev za sedaj samo vprašanje agrar-
nega kredita in izvozne organizacije v jugovzhod-
nih državah.

Pred sklenitvijo italijansko-nemške zveze

Pariz, 26. novembra. AA. »Ordre« javlja, da
je iz dobro informiranega vira doznal, da bosta
Italija in Nemčija v najkrajšem času sklenili za-
vezniško pogodbo. Minister Grandi da je nekim
novinarjem v Ženevi izjavil: »Ker ne gre s
Francijo, zato Italija vendar ne more ostati izo-
lirana.«

Demisija dr. Bredta v Nemčiji

Berlin, 26. novembra. d. Kakor uradno poro-
čajo, je prošnja državnega justičnega ministra
dr. Bredta za odstop včeraj prispela na državno
pisarno. Po telefonskem dogovoru med držav-
nim kancelarjem dr. Brüningom in med mini-
strom dr. Bredtom je bila rešitev pisma odložena
do povrnitve še bolnega ministra v Berlin, ki se
pričakuje v začetku prihodnjega tedna.

Nemški protest proti Poljski

Berlin, 26. novembra. AA. Uradno potrjujejo,
da bo prihodnje dni opravljena protestna akcija
v Ženevi proti poljskemu nasilju nad nemško
manjšino. Protest se opira na gradivo, ki ga je
poslal nemški generalni konzul v Katowicah. Li-
sti poročajo, da bo zahtevala Nemčija posebno
sejo sveta Društva narodov, ker bi bila prihod-
nja šele januarja meseca in ker nujnost tega
vprašanja ne dopušča odlašanja.

Bethlenova politika napram Rusiji

Budimpešta, 26. novembra. d. Ministrskega
predsednika grofa Bethlena so danes zastopniki
tiska povprašali o razmerju Madžarske do Ru-
sije. Bethlen je odgovoril: S svetovno-politične-
ga vidika sta dani dve možnosti: ali splošen in
soglasen bojkot, ali pa enaka pravica za vse za
vzpostavitev odnošajev z Rusijo. Če imajo Nem-
čija in Francija kakor tudi zmagovalne države
pravico, da vzdržujejo odnošaje z Rusijo, potem
bi se tudi malim premaganim državam ne sme-
lo v zlo šteti, če poskušajo vzpostaviti odnošaje
z Rusijo. Tudi Madžarska bi imela za to pravi-
co, vendar pa nima sedaj takih namenov. Ma-
džarska noče nobenega zastopstva Rusije in se
tudi ne da zastopati v Rusiji. Od te smeri ne
bo odstopila.

Brezposelnost v Nemčiji

Berlin, 26. novembra. AA. Število brezposelnih
je naraslo v drugi polovici novembra na 3.484.000,
t. j. za 230.000 več kot v prvi polovici.

Dr. Beneš odpotoval v Ženevo

Praga, 26. novembra. AA. Minister za zunanje
zadeve dr. Beneš je odpotoval v Ženevo, da so-
deluje pri delu pripravljalne komisije za raz-
orožitev.

Francoski socialisti in razorožitev

Pariz, 26. novembra. AA. Med razpravo o do-
datnih kreditih za narodno obrambo je socialis-
tični poslanec Renaudel imel dolg govor o sta-
lišču socialistov napram razorožitvi. Socialis-
tična stranka želi splošno, sočasno in progresivno
ter kontrolirano razorožitev, a Francija naj pre-
zame vodstvo. S tem bo Francija dokazala, da
je odkritosrečno miroljubna in da ji gre za občo
in končno varnost na svetu.

Hoover za prepoved priseljevanja

Washington, 26. novembra. n. »United Press«
javlja, da je snoči ob priliki konference novi-
narjev v beli hiši predsednik USA Hoover iz-
javil, da je brezpogojno potrebna revizija zakona
o priseljevanju. Sedanji zakon se da preveč raz-
tegniti. Hoover je obenem izjavil, da je predlog
senatorja Reeda, da se priseljevanje v Ameriko
popolnoma prepove, vsaj za nekaj časa, da se na
ta način ublaži nezaposlenost v Ameriki, zelo
dober in da se z njim popolnoma strinja.

Brez vesti o ekspediciji prof. dr. Wegenerja

Berlin, 26. novembra. AA. Že dva meseca ni
nobenih vesti o nemški ekspediciji pod vodstvom
profesorja Wegenerja, ki je odšla v Grönlan-
dijo. Ekspedicija je krenila koncem septembra z
velikim pasjim transportom na ledeno planoto.
Prijetelj prof. Wegenerja se boje, da se je eks-
pedicija ponesrečila.

Delo pripravljalne konference za razorožitev

Pretres splošne konvencije naglo napreduje — Včeraj se je pričelo že njeno tretje čitanje

London, 26. novembra. AA. Zadnje dni
je delo pripravljalne komisije za razoro-
žitveno konferenco v Ženevi zelo napredo-
valo.

Konferenca je včeraj sklenila končati
drugo čitanje načrta konvencije. Ob tej pri-
liki so bile premagane razne težkoče.

Tretje čitanje konvencije se bo pričelo
danes. Včeraj je konferenca odobrila an-
gleški izpreminjalni predlog glede ob-
jave oborožitvenih izdatkov. Omenjeni
predlog določa, da morajo vse visoke po-
godbene stranke sporočiti generalnemu
tajniku Društva narodov višino izdatkov
tekem prihodnjega finančnega leta za obo-

roževanje na kopnem, v zraku in na mor-
ju. Istočasno morajo pogodbene stranke
naznaniiti generalnemu tajniku o izdatkih
preteklega leta za vojni material, kot je
določeno v konvenciji. Sprejeta je bila tudi
določba glede vojnega brodograja, ki opravi-
lja službo. Predlagane so bile tozadevne
tabele, ki naj označijo celotne pomorske
sile na osnovi podatkov stanja častnikov
in moštva.

Kakor poročajo, bo v vsakoletnem poro-
čilu navedeno tudi stanje častnikov in mo-
štva, ki so služili neko dobo in o katerih
nadaljnem službovanju se bo odločalo.

Drakonske odredbe proti trgovcem v Italiji

Vsi so dobili od oblasti poziv, naj znižajo cene — Tisti, ki se ne bodo pokorili, se pozaprejo

Pariz, 26. novembra. AA. Havas poroča
iz Rima: Italijanski tisk je začel odločno
borbo za znižanje cen ter pomaga v tem
oziru vladi in krajevnim oblastem. Oni tr-
govci, ki se niso dali do zdaj prepričati, da
morajo znižati cene, so dobili od oblasti
naročilo, naj to napravijo. Oblasti se ne
bojijo niti pred tem, da zaprejo take tr-
govce in da vodijo preiskavo v slučaju, da
so količkej sumljivi kake nekorektnosti.
Po vseh ulicah so nalepljeni letaki, v ka-
terih se pozivajo trgovci, obrtniki in indu-
strijalci, da znižajo cene. Tisk zahteva, da

morajo vsi trgovci označiti cene pri blagu
v izločbah. Te drakonske odredbe so do
zdaj edinstvene in listi ne prikrivajo even-
tuelnih posledic teh radikalnih odredb.
»Messagero« piše, da je ves narod v tem
vprašanju pokazal, da stoji za oblastmi.
Pravi, da ima vsaka kolajna dve plati in
da bi mogle omenjene odredbe pokopati
slabše trgovce. Vendar se morajo vsi po-
koriti odredbam in razlogom vlade. Ostane
naj samo ono, kar je jako in zdravo in
sposobno za življenje.

Sofijski proces

Ni še dozorelo spoznanje do te mere, da bi se mogel nehati sofijski proces s presečenjem. Bilo je sicer vse jasno in prav noben Bolgar ni mogel dvomiti o tem, da je bil novinar Pundeč vratnato umorjen na povelje zloglasnega Vanče Mihajlova. Prav tako pa tudi ni skoraj noben Bolgar dvomil o tem, da sodišče ne bo imelo te moralne sile, da bi zadostilo pravici tudi v nasprotju s poveljem makedonskih teroristov. Mnogo preveč sličnih procesov je že bilo in vedno je sodišče iz strahu pred maševanjem makedonstvujuših oprostilo tudi one, katerim je bil umor dokazan.

Vsled tega tudi bolgarska javnost ni ugibala o tem, če bo Vanče Mihajlov, glavni krivec umora, oproščen ali ne, temveč le o tem, v kakšni meri se bo sodišče pokorilo volji makedonstvujuših. Na mnogo je bila pripravljena bolgarska javnost, ali ciničen sofijski sodišča je tudi pesimistično javnost iznenadil. Oba morilca, ki sta svoje dejanje gladko priznala, sta bila obsojena le na 15-letno ječo z obžudovanja vredno cinično motivacijo, da sta umor morala izvršiti, ker bi sicer bila sama ubita. Po zakonih makedonske revolucionarne organizacije je sicer res, da je izgubljen vsak, kdor slepo ne izvrši njene povelja. Toda ta organizacija je nelegalna in nima po nobenem zakonu pravice, da obsoja ljudi na smrt in smrtno obsodbo tudi izvršuje. Ni na svetu sodišča, ki bi moglo priznati katerikoli organizaciji takšne pravice, kajti sodišče, ki bi to storilo, bi obsodilo samega sebe. Sofijsko sodišče pa je to storilo in indirektno priznalo, da ima na Bolgarskem pravico izrekat smrtno obsolbe nedržavna organizacija in da mora te protizakonite obsolbe spoštovati tudi redno bolgarsko sodišče in priznati morilec vsled tega olajševalne okolnosti. In tako je efekt sofijskega krivdoreka ta, da je glavni krivec, ki je umor zaukazal, oproščen, zaradi videza pa obsojena oba manjša krivca, ki sta le izvršila nalogo krvnika. Ni v tej konstataciji ravno priznanja za voditelja makedonstvujuših, ki samo po drugih ubija iz varnega zavetja.

Kakor je žalosten sofijski proces in kakor mora razburiti vsakogar, ki hoče pravico, vendar pa se samo vsled tega ne bi z njim bavili, ker je na vse zadnje le bolgarska zadeva, pod kakšno justico zdihujejo. Toda ti makedonstvujušči, ki so z naperjenimi samokresi zagnali tako ob tla bolgarsko justico, so tudi edini krivci, da ne pride do slege med južnimi Slovani. Ves teror makedonstvujuših ima samo en namen, da prepreči zblizanje med Bolgarsko in Jugoslavijo, in vsak kdor je za prijateljstvo z Jugoslavijo, ta mora biti pripravljen na smrtno obsodbo s strani makedonske revolucionarne organizacije.

Kakor kaže sofijski proces, je teror makedonstvujuših na Bolgarskem še učinkovit, toda že so pa tu tudi znaki, da izgublja ta teror na moči. In bilo bi čudno, če bi bilo drugače. Ves ta neznosen teror je naperjen proti bolgarsko-jugoslovanskemu zblizanju, čuti pa ga le bolgarski narod. In čuti ga vedno težje ter ga prenaša vedno z večjo odpornostjo. Tako deluje ves ta teror v zadnjih posledicah proti makedonstvujušim samim in proti vsem, ki niso za zblizanje z Jugoslavijo. Ko se Bolgari odvrtajo od teroristov, se tudi nehoti približujejo onim, ki so najbolj nasprotni tem teroristom. In dogodki dokazujejo, da je res tako. Skoraj istočasno, ko sofijski proces, se je pričel kongres bolgarskih zemljelencev in sicer z odpetjem himne: Hej Slovani! Bolgarski kmetje pa so jedro bolgarskega naroda in če so ti za slovanstvo, potem so tudi za zblizanje z Jugoslavijo. To tem lažje, ker isti ljudje, ki so organizirali zločinske vpade v našo državo, so ubili tudi njih voditelja Stambolijskega. Ne sloni zato spoznanje o potrebi zblizanja z Jugoslavijo samo na idejnih razlogih, temveč na čisto praktičnih spoznanjih.

Sofijski proces je znova potrdil, da so makedonstvujušči država v državi in da so bolgarske oblasti proti njim brez moči. Ne more več ščititi bolgarska vlada svojih državljanov pred terorjem makedonstvujuših in tako raste spoznanje med bolgarskimi državljani, da se morajo ščititi sami. V tem spoznanju pa je že začetek konca, ker tudi bolgarski kmeti bodo po argumentaciji sodišča spoznali, da so se pred eno alternativo: ali nastopijo proti makedonstvujušim ali pa jih zadenejo njih kroglice. Ni slabo, da je sofijski proces tako jasno postavil to alternativo.

Plemenita ustanova Nj. Vel. kralja

Nj. Vel. kralj bo dal zgraditi velik srednješolski dom v Topčideru

Beograd, 26. novembra. I. Nj. Vel. kralj bo dal zgraditi kot svojo dotacijo Srednješolski dom na Topčideru. Njegova želja je, da dogradijo dom še pred pričetkom prihodnjega šolskega leta. V novem domu bo našlo zavetja 300 sinov zaslužnih in siromašnih ljudi, bivših vojakov iz vseh kraljev naše države. V domu bodo preživeli vseh osem gimnazijskih let in bodo nato

sprejeti v Dijaški dom, da nadaljujejo vseučiliške študije. Načrte za novi dom je izdelal arhitekt Petrović. Zgradba bo zelo moderna. Imela bo kleti, pritličje in dve nadstropji. V internatu bodo kopalnice, bazeni za plavanje, telovadne dvorane, posebne učilnice, sobe z največ 10 posteljami, ambulance in druge pritlikline.

Pred rešitvijo politične krize v Avstriji

Vaugoinova vlada odstopi še pred sestankom parlamenta

Dunaj, 26. novembra. d. Predsednik avstrijske republike je danes zopet sprejel mnoge politike, med drugimi bivše zvezne kancelarje Streruwitza in dr. Rameka, dalje deželnega glavarja Enderja in končno trgovskega ministra Heindela. Posvetovanja z voditelji strank se bližajo koncu. Kot dosednji rezultat posvetovanj se lahko zabeleži, da je Vaugoinova vlada opustila svoj prvotni načrt, da stopi pred parlament ne glede na nevarnost nezaupnice. Vaugoinova vlada bo, še preden se sestanek parlament, kar se zgodi v torek, odstopila. S tem pride do veljave stališče Schobrovega bloka. Kakor znano, je dr. Schobro odločno zahteval, da volina in manjšinska vlada Vaugoina odstopi, še preden se začne konkretna pogajanja o ustvaritvi nove vladne večine.

Dunaj, 26. novembra. d. Narodni gospodarski blok (Schobrov blok) se je na svoji današnji klubski seji konstituiral ter potem razpravljal o aktualnih političnih

vprašanjih. Klub vztraja še naprej na svojih stališču, da se mora sprememba vlade brezpogojno izvesti, če naj se posreči ustvaritev parlamentarne večine. Če bi vlada vseeno prišla pred narodni svet, bi dr. Schobro sam stavil predlog za nezaupnico. Na drugi strani je pa sklenil narodni gospodarski blok, da začne s krščanskimi socialci pogajanja o konstituiranju parlamenta kakor tudi o ustvaritvi parlamentarne večine.

Dunaj, 26. novembra. d. Krščansko-socialni klub je na današnji seji izjavil, da ni nikoli stal na stališču, da bi morala sedanja vlada za vsako ceno ostati. Klub ima samo pomisleke proti prezgodnji demisiji. Hkrati je krščansko-socialni klub na podlagi zadnjih predlogov dr. Seipla sklenil, da začne vnovič pogajanja z meščanskimi strankami. Dr. Deutsch kot načelnik kluba bo še danes stopil v stik s Schobrovim blokom.

Finančna debata v rimskem parlamentu

Danes bo govoril finančni minister Mosconi - Interpelacija poslanca Coselschija

Rim, 26. novembra. n. Na dnevnem redu zasedanja poslanske zbornice je še vedno finančna diskusija. Izgleda, da jo bodo jutri zaključili. Ob koncu diskusije bo nastopil finančni minister Mosconi z daljšim ekspozicijem o finančnem položaju in o načrtih vlade za pobijanje gospodarske in finančne krize ter za ureditev uravnovešanja državnega budžeta.

Cim bo ta diskusija zaključena, pridejo na vrsto interpelacije, ki so jih vložili po-

samezni poslanci na člane fašistovske vlade. Kot znano, je poslanec Coselschi vložil dve interpelaciji, eno zaradi slovenske duhovščine, ki naj bi politično delovala na ozemlju Julijske Krajine proti fašistovski režimu, zaradi česar je v treba nadomestiti z italijanskimi duhovniki, in drugo pa zaradi protifašistovskega delovanja italijanskih emigrantov v Franciji. Iz neznanih razlogov je Coselschi sedaj umaknil to poslednjo interpelacijo.

Nov optimizem glede spora med Francijo in Italijo

Našla se je formula, na katero sta pristali obe državi — Posredovalna vloga Amerike

Pariz, 26. novembra. n. Francosko-italijanska pogajanja za rešitev znanega pomorskega spora se uradno niso nadaljevala. Za časa zasedanja komisije za pripravljanje razorožitvene konference v Ženevi so se italijanski in francoski delegati pač večkrat sestali in se v privatnih pogovorih dotaknili tudi tega vprašanja. Pri tem so angleški in ameriški delegati skušali najti kompromisno formulo, da bi se to vprašanje na čim lažji način likvidiralo.

Poročevalec pariškega lista »Echo de Paris« poroča v svojem listu, da so v soboto srečno našli to formulo in da se mu zdi, da se bo dal na podlagi te formule rešiti italijansko-francoski spor. Pri sestavljanju te formule je baje sodeloval celo predsednik ameriških Združenih držav Hoover. V Ameriki in Angliji se je pojavil zopet optimizem glede rešitve francosko-italijanskega spora, posebno še, ker sta tako francoska kot italijanska vlada pripravljene, novo por-

mulo proučiti in eventualno na njeni podlagi odstraniti nesporazumljenja.

»Echo de Paris« ne prinaša o tej formuli nikakih podrobnosti, »avi le, da bo ta formula bržkone postala podlaga za provizorni sporazum, ki bi omejil francosko-italijansko tekmovalstvo v gradnji novih vojniških ladij do leta 1935. Glede sedanje tonaže italijanske in francoske vojne mornarice ta začasni sporazum ne bo ničesar točnega določal, marveč bo le urejeval gradnjo novih ladij za dobo prihodnjih petih let na bazi enakosti. Zdi se, da je francoska vlada pripravljena se sporazumeti z Italijo na tej podlagi, toda baje je postavila zahtevo, da se z ozirom na vprašanje varnosti vključijo nekatere nove klavzule v znani pakt. Hoover temu nikakor ne nasprotuje, marveč je celo sam dal iniciativno, da se Kelloggov pakt čim bolj izpopolni, da bi se vprašanje varnosti končno rešilo.

Katastrofalen potres na Japonskem

Na stotine mrtvih in ogromna materialna škoda — Tisoč pet sto potresnih sunkov — Silni požari povečujejo nesrečo

Tokio, 26. novembra. d. V mestu Mishima, ki leži na polotoku Isu kakih 70 km jugozapadno od Tokia, so imeli nočjo katastrofalen potres. Telefonske in brzojavne zveze so povsod prekinjene, prav tako tudi železniške zveze. Po vesteh, ki so kljub tem oviram dosepele, štejejo že 900 mrtvih in ranjenih. Polotok Isu je bil v zadnjem času že večkrat prizorišče hudih potresov. Današnji ponočni potres je trajal približno 10 minut.

Tokio, 26. novembra. d. Po zadnjih službenih vesteh znaša v prefekturi Shizuoka število mrtvih 187, po privatnih vesteh pa se navaja število žrtev potresa z 219. V okolici mesta Mishima, ki je središče zadnjega potresa, so od 10. t. m. dalje zabeležili vsak dan povprečno 300 šibkejših potresnih sunkov. Centralni observatorij je v predelu okrog toplice Ito, kjer sedaj besni velik požar, od 7. t. m. zabeležil 1500 potresnih sunkov.

Tokio, 26. novembra. d. Potres je divjal po velikem delu okraja Shizuoka jugozapadno od glavnega mesta. Število mrtvih znaša baje 239, število ranjenih pa presega 1000. Povsod so požari še povečali škodo, ki jo je povzročila potresna katastrofa. Najbolj so trpeli kraji: Mishima, Ito,

Atami, Numasu in Nagako. Oddajna postaja Hagononaši, ki jo je že enkrat potres porušil, je bila do tal podrta.

Tokio, 26. novembra. AA. Po zadnjem uradnem obvestilu znaša število mrtvih v pokrajini Shizuoka, kjer je bil potres, 187. Listi navajajo 219 mrtvih. Središče potresa je bilo v Mishimi, kjer so od 10. novembra dalje zabeležili po 300 rahlih potresnih sunkov na dan. Mnoge naselbine so postale žrtve požarov. Iz ostalih, po potresu prizadetih pokrajin, manjkajo poročila. — Železniške in telefonske zveze so prekinjene. V Atamiju so nastali novi vrelci, ki bruhajo vročo vodo. Usoda 300 delavcev, zaposlenih pri gradnji predora v bližini Atamija, je negotova. Vhod v predor je zasut. Potresna opazovalnica je ugotovila, da je trajal glavni potresni sunek 30 minut.

Tokio, 26. novembra. AA. Uradno razglajajo, da je potres zahteval 223 človeških žrtev. 146 oseb je bilo ranjenih, 6 oseb pogrešajo. Mnogo zgradb je bilo porušениh in poškodovanih.

Tokio, 26. novembra. d. Zaradi potresnih sunkov se je podro več železniških mostov. Kraj Hakoni je sploh popolnoma porušen. Zemeljski plaz je zasul 99 ljudi.

Kneginja Zurova

se imenuje naš

novi roman,

ki ga pričnemo priobčevati v soboto. Dejanje se vrši v visokih krogih francoskega in ruskega plemstva.

Roman opisuje boj, ki ga mora voditi lepa plemkinja Vera sredi med svetsko, a lahkomiselno in pokvarjeno družbo za svojo srečo.

Dejanje je nadvse napeto in z globoko simpatijo opisuje pisatelj težko usodo kneginje Vere.

Kdor bo pričel čitati roman »Kneginja Zurova«, ta ga bo moral prečitati do konca!

Škofje pri Nj. Vel. kralju in ministru Sernecu

Beograd, 26. novembra. I. Danes popoldne so posetili škofje dr. Rožman iz Ljubljane, dr. Aksamović iz Djakova in dr. Nyaradi iz Križevcev ministra za gozde in rudnike inž. Dušana Serneca radi nekaterih vprašanj, ki se nanašajo na katoliško cerkev. Skupno s škofoma dr. Bauerjem iz Zagreba in dr. Bonifačiem iz Splita bodo posetili še nekatere druge ministre.

Danes popoldne ob 17. uri je sprejel Nj. Vel. kralj zagrebskega nadškofa dr. Bauerja in splitskega škofa dr. Bonifačija v posebno avdijenco.

Napredovanje

Beograd, 26. novembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog prosvetnega ministra in po zaslusanju predsednika ministrskega sveta je povišan na filozofski fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani za izrednega profesorja v 4-a-I dr. Balduin Saria, do sedaj izredni profesor v 4-I.

Svečana komemoracija pok. Frana Supila

Beograd, 26. novembra. k. Prijatelji pokojnega Frana Supila so izdali ta-le proglas: Spoštovanci pokojnega Frana Supila so sklenili prirediti v Beogradu povodom 60-letnice njegovega rojstva svečano komemoracijo. Spominska slavnost po tem velikem jugoslovanskem ideologu in borcu za našo narodno osvoboditev in ujedinjenje ni mogla najti lepšega momenta nego so današnji dnevi, ko slavi jugoslovanska misel, za katero se je pokojni Franjo Supilo toliko izpostavljal, svoj triumf. Vse, kar v resnici po jugoslovansko misli in čuti, mora izkazati globoko spoštovanje napram temu velikemu jugoslovanskemu rodoljubu. Komemoracija bo v veliki dvorani novega vseučilišča v Beogradu v soboto 29. t. m. ob 18. uri.

Zakon o davku na poslovni promet

Beograd, 26. novembra. AA. Ožji medzbornični odbor za izvršitev predloga o skupnem davku na poslovni promet obvešča vse gospodarske organizacije in vse zbornice, ki jim je razposlal posamezna vprašanja, da je zadnji rok za predložitev teh predlogov 15. decembra t. l., ko se sestanek ta odbor na sejo, na kateri se bo izdelal definitivni tekst. Odbor je obenem sporočil vsem zbornicam in drugim gospodarskim organizacijam, da je zaprosil ministristvo financ, naj se uveljavitev tega zakona odgodi do 1. aprila 1931., ker so gospodarstveniki imeli prekratek rok, da bi se pripravili in poslali svoje predloge, ker bi prej morali material dobro proučiti.

Regulacija reke Savinje

Beograd, 26. novembra. I. Vse kaže, da bo vprašanje regulacije reke Savinje skozi mesto Celje v kratkem rešeno. Izmed predloženih načrtov ministristvo za javna dela ni usvojilo nobenega razen trase o regulaciji. Odredilo je, da se izdelajo novi podrobni načrti in proračuni stroškov za regulacijo reke Savinje in njenih pritokov. Ministristvo namerava tudi premestiti železniško progo, kar v dosedanjih načrtih ni bilo določeno. Zatem je odredilo, da se izdelajo načrti in proračuni za dva začasna mosta preko reke Savinje in za en stalni most preko njenega pritoka Volglajne. Čim bodo izdelani načrti in proračuni, bo ministristvo za javna dela definitivno rešilo regulacijska dela za reko Savinjo in njene pritoke.

Sovjetski poslanik v Londonu se sprl z Moskvo?

London, 26. novembra. n. »Daily Mail« prinaša kot senzacija naslednjo vest: Te dni je GPU odpisala več svojih agentov iz Moskve, da aretirajo sovjetskega poslanika v Londonu Sokolnikova radi nekega pisma, ki ga je poslal Rikovu in ki ga je GPU dobila v svoje roke. Sokolnikova je pozvala v Moskvo, njenemu pozivu se pa ni odzval, marveč je zadržal vse uradnike GPU v londonskem poslaništvu.

Umor italijanskega škofa na Kitajskem

London, 26. novembra. AA. Reuter poroča iz Pekinga: Italijansko poslaništvo potrjuje umor škofa Soggiia. Umorili so ga razbojniki v Hingafu.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 26. novembra. d. Večerna vremenska napoved za četrtek: V Severnih Alpah od časa do časa bolj oblačno. Temperatura se zviša, vetrovno. Južne Alpe po večjem oblačno, milo vreme, nagnjenje k padavinam.

Sedemdesetletnica Andreja Šarabona

Danes praznuje 70-letnico veletržec g. Andrej Šarabon, predsednik Kmetijske posojilnice za ljubljansko okolico, predsednik upravnega sveta tiskarne »Merkur« ter eden naših najodličnejših gospodarstvenikov delavcev.

Njegova 70-letnica je jubilej nad vse uspešnega in koristnega dela ter praznik za slovensko gospodarstvo.

Današnji slavljence se je rodil leta 1860. pri Sv. Ani poleg Tržiča kot sin kmetijskih staršev. V trgovini se je izučil pri tržički Berner v Tržiču. Zatem je služil kot trgovski sodnik nekaj časa pri firmi N. Omersa v Kranju in prišel leta 1879. v Ljubljano v trgovino bivšega predsednika trgovske in obrtniške zbornice Ivana Perdana. Bila je to tedaj ena največjih specerijskih trgovin ljubljanskega mesta. Po več letih vztrajnega dela v svoji stroki je naš 70-letnik otvoril v oktobru 1886. leta svojo lastno specerijsko trgovino. Začel je z majhnim, imel je samo enega učenca, toda njegova pridnost, postrežljivost in solidnost so mu kmalu pridobile velik krog odjemalcev, tako da je mogel leta 1892. otvoriti filijalko na Martinovi cesti, kjer še sedaj obstoji.

Podjetje je napredovalo v vseh smereh in je zadobivalo čedalje večji obseg in razmah. Ob času prevrata pa je zadel g. Šarabona hud udarec, ker je mnogo pokrajini, v katerih je imel svoje poslovne prijatelje, pripadlo Italiji, tako Notranjska, Soška in Baška dolina. Spretni in podjetni trgovci pa je kmalu našel izdatno nadomestilo za vse te izgube. Po ujedinjenju je usmeril svoje delovanje na nove pokrajine Jugoslavije ter je s svojim organizacijskim talentom in s svojo trgovsko solidnostjo in kulantnostjo razširil področje svoje trgovine in njen sloves po vseh delih Jugoslavije. Danes je njegovo podjetje ena prvih in največjih specerijskih trgovin v Jugoslaviji.

Ob pomembnem jubileju zaslužnega trgovca in javnega delavca pošiljamo gospodu slavljenca najpriskrnejše čestitke in voščila, da bi z enakim uspehom kot do sedaj nadaljeval svoje plodno delovanje še dolgo vrsto let v vseh področjih gospodarskega napredka našega naroda.

Novice iz škojeloškega okraja

Škofja Loka, 26. novembra.

V ponedeljek je bil v mestu poslednji letošnji sejem sv. Katarine, ki je običajno med najbolj uspešni. Prodajalcev je bilo veliko, manj kupcev; ljudje pa nimajo denarja. Šele pozno popoldne se je Mestni trg izpraznil, ko so se sejmari porazgubili po gostilnah in na domove. Kolo jugoslovanskih sester v Škofji Loki bo na dan 1. decembra obdarovalo 90 najprirednejših dečkov in deklic s perilom, obutvijo, oblekami in šolskimi potrebščinami. Humano delo agilnih Kolašic zasluži vse priznanje in pohvalo. Obdarovani bodo v učni sobi deske šole po interni prvodecemberski šolski proslavi. — Škojeloške sestre Kola se obračajo na vso javnost s prošnjo, da v obilnem številu kupuje srečke za »Dečji dom Franje Tavčarjeve« v Kraljevi. Srečke po 5 Din se dobe v trafiki g. Debeljaka na Glavnem trgu; dobilki so kaj praktični. Vseh dobikov je okoli 300 v vrednosti 20.000 dinarjev. Posebno Škofja Loka svojega prispevka ne sme odreči, ker je že več otrok uživalo gostoljubno stredo Doma. Prodaja gre pod geslom »Zdravje otrok«.

Šolska upraviteljica na Buhovci ga. Ljuba Lendovska je premeščena na deško šolo v Škofjo Loko. Na Bukovico pa sta imenovana gđ. Olga Jegličeva iz Sela nad Škofjo Loko in g. Fink Oton iz Zgorja. V Loko je prispel abiturant Radoslav Kovač iz Beograda, sicer ljubljčan. V Ribno pri Bledu je premeščena Škojeločanka gđ. Stanislava Debeljakova.

Gledališče

Narodno gledališče v Mariboru: »Življenje je lepo«

Achardova optimistična komedija v treh dejanjih: »Življenje je lepo«, je tiste vrste delo, ki učinkuje po svoji slikovitosti ubranosti in zdi se mi zelo, da so mu pri rojstvu kumovali — Rusi. Tu je nekaj Gorkega, tam Andrejeva, očito pa je idejno sorodstvo z Leskovcem »Dvema bregovima«, čeprav se Leskovec in Achard nikdar nista poznala. Vendar manjka Achardovi optimistični komediji tisto, kar je največja odlika sličnih ruskih oderskih del — neposredna iskrenost. Tu-tam je veliko literature, veliko efektov zaradi efektov. Vse skupaj je pa vendar prijetno, kakor je prijetna lepa slika: ogledamo si jo, zapremo oči in še vedno mislimo vanjo. Morda bi to ali ono radi spremenili, napravili še katero novo potezo, pa se bojimo, da potem ne bi bila več tista, ki se nam je vtisnila v dušo ob prvem srečanju. In to je tudi optimizem, grenak in prijeten, kakor vedno.

Tri dejanja so in prvo je bolj prolog, ospredje tistega, kar krije resnično ozadje: pariški spodnji svet. Med dvema bregovima mora teči reka, a Achardova je malec pregloboka in preširoka in je na desnem bregu preveč absolutno slabeza, na levem pa zopet preveč absolutno dobra. »Življenje je lepo« pa daje inscenatorju in režiserju veliko, zelo veliko možnosti, da pokaže svoje talente in okus za lep okvir k prijetni sliki. Jože Kovič je oboje srečno pogodil in nas je posebno v drugem in tretjem dejanju zapredel v resničnost opazovalnega in slušnega doživetja. Če je bil kje kak disonans v

Štridesetletnico službovanja pri istem gospodarju je slavil v nedeljo občepoznani g. Jernej Černivec, sodelnik mesarskega podjetja g. Matveža Hafnerja. Gospod Černivec, rodom Kamničan, je upravljal svoje posle skozi vsa leta vestno, skrbno in vzorno v obojestransko dobro. Izrednemu jubilaru naše iskrene čestitke.

Priprave za proslavo 1. decembra so v polnem teku. Poleg rednih šolskih slovesnosti se posebno pripravlja Sokol, da bo dan našega ujedinjenja čim slovesnejši. Da se važnost državnega praznika čim bolj poudari, bodo vse prireditve vprav 1. decembra. Dopoldne je v Domu zaprisega in prevedba članstva in naraščaja s slavnostnim govorom, državno himno, pripenjanjem znakov in vpisovanjem v knjigo poleg sodelovanja pevske mladine in orkestra. Zvečer ob 20. pa je raznoliko izbrana akademija telovadnih oddelkov, pevskega zbora, orkestra, nagovorov, deklaracij in recitacij. K proslavi so vabljene cerkveni, samoupravni, državni in vojaški funkcionarji. Dolžnost vsega škojeloškega prebivalstva pa je, da se akademije v častnem številu udeležijo.

S pridom se je razmahnilo kulturno delo v osamljeni vasi Gabuh nad Škofjo Loko, ležeči dobro uro hoda ob glavni cesti v Poljansko dolino. Upravitelj dvorazrednice g. Ivan Grum je s svojo soprogo Andrejo utrl med domačini smisel do prosvetnega udejstvovanja, ki kaže presenetljivo lepe rezultate. V učilnico so postavili šolski oder, na katerem so vaški fantje in dekleta vpriporili v nedeljo lepo narodno igro. Udeležba je bila sijajna; prispelo je k predstavi več škojeločanov. K napredkom moremo Gabračanom in g. Grumu samo čestitati.

S seje ptujskega mestnega odbora

Ptuj, 25. novembra.

V ponedeljek dne 24. t. m. se je vršila javna mesečna seja mestnega odbora, na kateri je bil sprejet tudi proračun za l. 1931.

Po odobritvi zapisnika zadnje seje je prišlo na vrsto poročilo g. župana Brenčiča, iz katerega posnemamo: Gospod župan je izročil g. ministrskemu predsedniku Živkovcu v Ljubljani obširno spomenico glede projekta železnice Ptuj—Rogatec—Brežice—Novo mesto in glede drugih aktualnih vprašanj mesta, kakor glede zgradbe vodovoda in kanalizacije, ki bi bile izvršljive le ob izdatni podpori države in banovine, glede železniške delavnice, o kateri se govori, da jo bodo skrhili in glede projektiranja novega mostu preko Drave, čigar lega naj bi se spravila v sklad z interesi prebivalstva. Opozoril je dalje g. ministrskega predsednika na nameravano podaljšanje ozkotirne proge Varazdin—Vinica do Ptuja. V tej zadevi je stopil v stike z merodajnimi krogi Varazdina in okolice, da se pokrene v tem vprašanju skupna akcija in je našel v tem pogledu ugoden odmev. — Nato je bil sprejet predložen proračun za l. 1931, ki je bil soglasno sprejet. Celokupne redne potrebščine znašajo 2.873.910 Din, ki so redno krite z 1.268.642 Din, dočim se bo ostanek 1.682.268 Din izrednim potom kril, in sicer s 50% doklade na vse direktne državne davke — za 18% so te doklade nižje, kakor za tekoče budžetno leto — s povišanim najemnin-skim vinarjem, čigar donos je predviden na 90.000 več kakor letos. Ostala diferenca se bo krila iz povišanja cestne naklade na blago. — Pri debati, katere so se udeležili g. župan ter gg. odborniki dr. Fermevc, dr. Šalomun, Primc,

Peček in Rozman, se je predlagalo in pobijalo znižanje najemninskega vinarja; obdačenje brezalkoholnih pijač, prevzem električne zadrage v občinsko upravo in še drugo. Do kakega konkretnega sklepa v tem oziru pa ni prišlo in bodo o teh vprašanjih ukrepali in sklepali odseki. — Nato je prišla na vrsto debata o legi novega mostu preko Drave, katerega namerava zgraditi v Ptuj ministristvo za gradjevine na račun nemških reparacij. Občinski odborniki so se izrekli soglasno proti projektu, da bi zgradili most pri Dominikanski vojašnici, ker bi bil povsem na periferiji mesta in bi bil v neprecenljivo škodo večini prebivalstva ne le v Ptuj, ampak tudi onstranske občine Breg. Izrazila se je želja, da se zgradi most, če bi se iz tehničnih ozirih ne mogel zgraditi v bližini sedanega lesenega, koncem parka v bližini starega mestnega stolpa. Nato so oddali 8 stanovanj v novo adaptirani stari vojašnici in so se najemnine v vseh stanovanjih mestnih hiš, kjer so bile doslej precej nizke, zvišale za 25%. — Ugodilo se je prošnji Narodnega gledališča v Mariboru s podelitvijo subvencije 25.000 Din ter prostu kurjavo in razsvetljavo za prirejanje stalnih gostovanj v mestnem gledališču. — Po rešitvi nekaterih domovinskih in ubožnih zadev se je vršila tajna seja, v kateri so sklepali med drugim tudi glede prevzema električne zadrage v občinsko režijo.

Ustanovni občni zbor zasavske podružnice Slovenskega lovskega društva v Trbovljah

Trbovlje, 24. novembra.

V soboto 22. novembra ob 17. uri se je vršil v dvorani gg. Ane Forte na Vodah ustanovni občni zbor podružnice SLD v Zasavju s sedežem v Trbovljah. Predsednik pripravljalega odbora učitelj g. Suligoj Avgust je ob določenih uri otvoril ustanovni občni zbor ter pojasnil, da se v smislu sklepa Slovenskega lovskega društva v Ljubljani in odluka Kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 31.967 z dne 27. oktobra 1930. odobri ustanovitev podružnice SLD s sedežem v Trbovljah. Pozdravil je vse navzoče, posebej pa zastopnika osrednjega odbora SLD v Ljubljani, g. Zupana, ter imenoval zapisnikarjem g. Dragotina Radeja. Predsednik g. Suligoj se je zatem zahvalil celjski podružnici za usluge glede reforme pravil in osrednjemu odboru za ugodno rešitev prošnje, nato pa prečita udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno brzojavko predsedniku SLD g. Lovrenčiču, kar so prisotni z navdušenjem sprejeli. Končno se govornik še zahvali lovskemu društvu »Kum«, ki je prostovoljno krilo vse stroške priprave za ustanovitev podružnice.

Pri prehodu na dnevni red se je oglasil k besedi g. dr. Roš, ki je postavil predlog, naj se točka 1. pravil spremeni v toliko, da naj bo sedež podružnice tam, kjer bo vsakokratni predsednik. Njegov predlog je propadel, ker je glasovalo od 78 prisotnih organiziranih lovcov 43 članov proti, za spremembo pa je potrebna dvetretjinska večina. Vsi predlogi glede spremembe pravil so bili skoraj soglasno odbiti.

Nato se je vršila volitev odbora. Za predsednika podružnice je bil z 42 glasovi izvoljen učitelj g. Suligoj, v odbor pa so bili izvoljeni: gg. Hauck Jožef, podjetnik v Trbovljah, Radej Drago, trgovec, Zupan Franc, Müller Viktor, ing. Puschmann Ernst, obratovodja Adolf Widra, Baraschini Fritz, Deisinger Ivan in ing. Homan Anton. Predlog je bil soglasno sprejet.

Po kratki debati, v katero so posegli gg. Letnik in Zupan iz Ljubljane, se z večino izvolijo sledeči 4 delegati za glavno skupščino: gg. Dei-

singer, Grčar, ing. Puschman in obratovodja Adolf Widra. Računskim pregledovalcem pa so bili izvoljeni gg. Suša Viktor, trgovec iz Zgorja, in g. Berdajs, veleindustrialec iz Save, namestnikom pa gg. Sušnik Franc, gostilničar, in mag. ph. g. Pehare iz Trbovelj. Za izvolitev zaupnikov za oddaljeneje kraje je občni zbor soglasno pooblastil podružnični odbor, da te zaupnike po lastni uvidevnosti določi.

Ker k slučajnostim ni bilo nikakega predloga, se h koncu oglasi zastopnik osrednjega odbora g. Zupan ter apelira na složno skupno delovanje.

Sokolstvo

Odborova seja ljubljanske sokolske župe

V nedeljo 23. t. m. ob 9. uri dopoldne se je vršila na Taboru I. seja odbora ljubljanske sokolske župe. Sejo je vodil župni starosta dr. Pipenbacher, ki je pozdravil navzočih 71 zastopnikov iz 37 društev. Svoje zastopnike niso poslala samo društvo Gerovo, Prezid, Loška dolina, Medvode in Vače.

Župni tajnik br. Stane Flegar je podal izčrpno in obširno poročilo o sedanjem stanju jugoslovanske sokolstva, s posebnim ozirom na ljubljansko sokolsko župo. Konstatiral je razveseljivo ogromni napredek v letošnjem letu po ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije. Najbolje se to razvidi iz teh števil:

	lani:	sedaj:
sokolskih edinic	443	700
pripadnikov	72.806	114.506
članstva	66.731	84.848
naraščaja	11.933	16.163
dece	17.250	31.612

Ljubljanska sokolska župa šteje 43 edinic z 11.500 pripadniki (lani 6420); članov 5106, članice 1728, moškega naraščaja 1062, ženskega naraščaja 737, moške dece 1387. Vidimo torej, da se je število pripadnikov skoraj podvojilo.

V svojem poročilu je nad. konstatiral, da število telovadečega članstva ni poraslo tako, kakor bi bilo primerno. Zato je apeliral na vse funkcionarje, da posvetijo temu vprašanju največjo pozornost, ker je pravilno, da gre sleherni pripadnik Sokola svojo pot skozi telovadnico, ker je le tam vir Sokolske misli in ideje ter le tam pogoj za obstoj Sokolstva. Valed tega mora biti tudi prosvetno delo v društvih v najnižji zvezi s telovadnico. V svojem poročilu je pohvalno omenil delo srezkih načelnikov v Litiji in v Kočevju, ki sta oba aktivna sokolska delavca. Zahvalil se je tudi ljubljanski mestni občini, ki vsestransko podpira stremljenje sokolskih društev in pa naprednemu časopisu, ki je mnogo storilo za širjenje Sokolske misli.

Podstarosta br. dr. Riko Fux je poročal o pripravah za vsesokolski zlet, ki se bo vršil 1. 1932. v Pragi. Naglašal je potrebo, da se tudi mi že sedaj začnemo pripravljati na ta zlet, zato, da bo naša udeležba čim večja. Oddolžiti se moramo bratom Čehoslovakom, ker so v tako impozantnem številu prihiteli na naš zlet v Beograd.

Br. dr. Fux je poročal nadalje tudi o delovanju Jugoslovanske sokolske matice.

Br. dr. Milan Šubić, starosta Sokola II. je podal navodila z ozirom na ustanavljanje novih sokolskih edinic.

Br. Vilko Turk se je dotaknil učiteljskega vprašanja v Sokolu. O tem se je razvila daljša debata, pri kateri se je ugotovilo, da le približno 25% učiteljskega aktivno sodeluje v Sokolu. To vprašanje se mora rešiti pri korenu: Vsak mlad učitelj, ki pride iz učiteljskega, mora biti že pripravljen na svojo sokolsko nalogo, ki jo bo izvrševal v kraju, kjer bo služboval. Zato je treba pač posvetiti največjo pažnjo učiteljskemu naraščaju in ga pritegniti v sokolska društva.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o raznih tekočih zadevah, nakar je br. Starosta zaključil sejo, ki je trajala polnih pet ur. Savezu v Beograd je bila poslana pozdravna brzojavka.

Šah

Dr. Aljehin poseti Jugoslavijo.

Klub velikim finančnim težkostem bo prišla turneja dr. Aljehina, svetovnega šahovskega prvaka, po Jugoslaviji do uresni

Dnevne vesti

— Službeni list kr. banske uprave Dravske banovine št. 40. z dne 27. novembra 1930. ima sledečo vsebino: Pravilnik za opravljanje zdravniške službe pri bratovskih blaginjah; Pravilnik o pogojih, po katerih se daje dovoljenje za plavljenje in splavljanje gozdnih proizvodov; Pravilnik o prehrani gojencev v državnih zavodih za vzgajanje mlajših maloletnikov; Sestava disciplinskega senata za zdravnike pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje; Odločba g. ministra za finance o uravnavi postopka za likvidacijo drž. obvez iz proračunskega leta 1929/30.; Oproščanje trošarine na sredstva insekticile; Uvozno carinjenje svilnega barvanega prediva za industrijske potrebe; Uvozno carinjenje vagonetov v razloženem stanju; Izprememba v komentarju carinske tarife; Popravek v besedilu uredbe o osnovanju sodišč za mlajše mladoletnike; Razglas o izpremembi občinske meje med krajevnima občinama Skofja Loka in Stara Loka; Popravek k uredbi o preureditvi cestnih odborov v območju Dravske banovine; Razne objave iz »Službenih novic«.

— Zakon o splošnem upravnem postopku, ki je bil objavljen v »Službenih novinah« od 25. t. m., izide, kakor smo izvedeli, že v najkrajšem času v »Službenem listu« Dravske banovine, in sicer v prevodu priznanega upravnika strokovnjaka sreskega načelnika g. dr. Rudolfa Andrejke. Isti prevod izide nato tudi kot posebna knjiga v tiskarni »Merkur« izhajajoče »Zbirke zakonov in uredb«.

Najlepše Miklavževo darilce

za otroke je lepa aluminijasta kuhinjska garnitura, ali vedrica za pesek, lopatica itd., katero dobite v bogati izbiri pri tvrdki

STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana Sv. Petra cesta 35.
Oglejte si zalogo in izložbe!

— Proslava našega državnega praznika v Brnu. V soboto 29. in v nedeljo 30. novembra bodo v Brnu Češkoslovaška-jugoslovaška liga, Češkoslovaško legijonarsko društvo ter mnoga druga društva, med njimi tudi akademično društvo »Jugoslavija« proslavila jugoslovanski državni praznik. V soboto ob 19.30 bo v mestnem gledališču svečana premijera opere v treh dejanjih »Morane«, ki jo je uglasbil jugoslovanski skladatelj in dirigent zagrebške opere Josip Gotovac.

— Želez. zveza Slovenije z morjem. Akcija za zgraditev želez. proge, ki bi vezala Slovenijo z morjem, se nadaljuje in svet denarnih zavodov v Ljubljani in Zagrebu je pripravljen dovoliti posojilo za zgraditev te proge v znesku 80.000.000 dinarjev. Toda proga bi stala 200.000.000 Din. Zaradi tega skušajo sedaj doseči, da bi Savska in Dravska banovina določili stalne vsote v svojih proračunih za zgraditev te proge. Vsaka banovina bi prispevala s 50 milijoni dinarjev.

— Bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator v Zagrebu. Od pretekle nedelje do danes jutraj se je mudil v Zagrebu član bivše avstrijske vladarske hiše, ki ni prišel s kakim zvečnim imenom, temveč z enostavnim imenom Leopold Wölfling kot zasebnik v Zagreb. Leopold Wölfling je bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator, ki je več časa služil v Zagrebu v svojstvu podmaršala. Leopold Salvator je dopotoval v nedeljo z Dunaja in se nastanil v hotelu »Kroatia«. Davi je odpotoval na Sušak.

— Zemlja naprodaj v Sobotici. Uprava mestne občine v Sobotici je sklenila, da proda okrog 1000 katastralnih juter zemlje, ki ji ne prinaša nikakršne koristi. Zemljo, ki je blizu meje, bodo premerili in parcelirali ter po 607 juter po nizki ceni prodali siromahnim ljudem. Prodajo bodo razpisali še v nekaj dneh.

— Poroka. Poročila sta se g. Franjo Vesel iz Ribnice in gđ. Marija Pirkovč iz St. Jerneja na Dol. Čestitam!

— Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Josip Reich. 6602

— Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 168

— Gospodinja! Raznih skrb in zadreg, ki so v vsakem domačem gospodinjstvu tako pogoste in to še zlasti pri mladih gospodinjstvih, vas reši naš »Gospodinski koledar« za leto 1931, v katerem najdete celo vrsto res koristnih in pametnih nasvetov ter mnogo praktičnih navodil. Poleg raznovrstnih splošnih gospodinskih in kuhinjskih nasvetov prinaša koledar namreč tudi mnogo receptov za razna jedila. Zelo podučni in zanimivi so tudi razni članki o ženi in gospodinjstvu. Važen del koledarja je tudi zelo praktično urejen troškovnik, nekaka blaginjska knjiga, kamor beleži skrbna in varčna gospodinja vse svoje dnevne izdatke. Uvodoma priobčujemo prav zanimiva poročila o ženskem gibanju in snovanju. — Koledar, v obliki šolske knjige, obsega s stroškovnikom vred nad 200 strani. Vsaki gospodinjki in ženi bo prekoristen svetovalec in vodnik. Izide prve dni decembra. Cena mu bo Din 20.—, s poštnino Din 21.75. Naročila sprejema že sedaj uprava »Gospodinskega koledarja« v Ljubljani, Selenburgova ul. 7/II.

— Kako je Živaljevič sprejel smrtno obsodbo. Taka je obsodba, se je obrnil predsednik sodišča proti Živaljeviču, ko je prebital smrtno obsodbo. Priročilo se lahko v treh dneh, če niste zadovoljni. Živelo sodišče! Živela pravica! je donelo po dvorani med občinstvom. Živaljevič je pa stal, kakor bi okamenel. In bog

ve, kako dolgo bi nepremično stal pred sodniki, če bi ne pristopil narednik in mu rekel: Hajd sa mnomo! Ob izhodu mu je uklenil roke. Občinstvo je med tem zapuščalo dvorano.

— Nesreča Ite Rine v Parizu. To že veste, da igra »Erolikon« naša Ita Rina in mogoče tudi, da igra nesreča z avtomobilom v tem filmu važno vlogo. Približno taka nesreča se je te dni pripetila v resnici Ita Rini v Parizu, kjer zdaj prebiva. Neki taksi je zadel v njen avto. Odnesla je pa samo malo prasko na čelu in mnogo straha v srcu. Ker pa ni praznoverna, bo še vedno v filmu igrala take vloge z nesrečo z avtom.

Najbolj pošteno Vas postreže
z zimskimi oblaci
J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

— Umor posetnika iz Lendave. V Čakovcu so našli umorjenega in oropane posetnika Ivana Žalega iz Liče pri Dol. Lendavi. Bil je na sejmu, domov grede so ga zločinci napadli in ubili. Dobil je tri težke rane v tilnik in je bil takoj mrtev. Orožniki iščejo morilce.

— Vreme. Čudno vreme, pravimo. Dežuje, vmes pade tudi že nekaj snežink, potem posije solnce in se zopet skrije za oblaki. Relativna vlaga je bila največja v Sarajevu in Skoplju, in sicer 93%. Najmanjša je pa bila v Splitu in Mariboru (76%). Vetrovno je bilo povsod v državi. Oblačnost je bila največja v Ljubljani, in sicer 10, najmanjša pa v Sarajevu (1). Deževalo je pa samo v Ljubljani. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 12.8, najnižja pa 2.4 stopinje C. Pod ničlo (— 4.0) je padlo živo srebro samo v Skoplju.

Ljubljana

1. december

1. december praznujemo kot državni praznik ujedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod žezlom dinastije Karadjordjevičev. — V ta namen bo ta dan ob 10. uri v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja zahvalno cerkveno opravilo, kjer se bo zapela zahvalna pesem z ustreznimi molitvami. — V pravoslavni kapeli se vrši služba božja istega dne ob 9. uri, v evangelijski cerkvi pa ob 10. uri. — Na vseh državnih uradih, kakor tudi na zgradbah uprav javnopravnega značaja morajo biti razobešene državne zastave, v mestih in trgih pa morajo vsi lastniki zgradb izobešati državne zastave. — Istega dne sprejema od pol 12. ure naprej vršilec dolžnosti bana Dravske banovine v banski palači (Bleiweisova cesta št. 10) poklonitve in čestitke.

Četrtek, 27. novembra 1930., Virgilij. Pravoslavlji: 14. novembra, Goroslav.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti Hočevar v Šiški.

■ Čerin, Polić, Šimenc, Prelovec, Kramole, ta imena vam jamčijo, da bo letošnji novinarski koncert v Unionu 1. decembra res najlepša prireditve v sezoni. Pa ne samo koncert, tudi družabna zabava po koncertu bo elitna. Zato si kupite še danes vstopnico v Matični knjigarni.

■ Miklavžev večer priredi Ljubljanski Sokol v Narodnem domu v petek dne 5. decembra ob 17. uri za deco, v soboto dne 6. decembra ob 20. uri za odrasle. Po obdaritvi ples in prosta zabava. Sprejemanje daril: v četrtek dne 4. decembra med uradnimi urami, v petek 5. in v soboto 6. decembra celi dan. 832

■ Koncert slavnega violinskega virtuozu Manena bo, kakor že javljeno, v sredo 8. decembra v veliki Unionski dvorani. Slavni virtuoz in komponist je bil rojen leta 1883 v Barceloni. Kot 5-letni deček je začel z violinskim poukom in v svojem 8. letu je imel svoj prvi javni koncert. Vse kritike so polne največje hvale o njem in vse svetovno časopisje pravi, da ima Manen svoje mesto med največjimi violinisti vseh dob in vseh narodov. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

■ Rdeči križ v operi. Pri današnji prireditvi Rdečega križa v operi bo iz prijaznosti sodelovala železničarska godba »Sloga« pod vodstvom odličnega kapelnika g. Heriberta Svetela. Tako se obeta vsestransko zanimiv gledališki večer. Vstopnice, ki jih je še nekaj na razpolago, se dobe v dnevni blaginji opernega gledališča.

■ Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana vabi na predavanje, ki bo v petek 28. novembra ob 20. uri v družabnem lokalu na Kongresnem trgu 1/II. Predaval bo g. dr. ing. Miroslav Kasal o temi: Moderne skeletne zgradbe v železobetonu — njih ekonomija in varnost. Vabljeni so člani ter vsi, ki se zanimajo.

■ Ne več z leve! Uprava električne cestne železnice opozarja, da od danes naprej vozijo tramvajski vozovi v izogibalnišča z desne strani in ne več z leve. Enako je tudi vstop in izstop za potnike z desne strani.

■ Gostovanje Jurija Baklanova, slavnega ruskega baritonista in komornega pevcu, bo v naši operi jutri, in sicer v »Tosca«.

■ Danes pri Ražmu sveže morske ribe.

■ Druga premijera na Šentjakobskem gledališkem odru. V soboto 29. novembra uprizori Šentjakobski gledališki oder kot svojo drugo premijero Petrovičovo veseloigro »Vozel«. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Miloš Karničnik, Stari trg 18. Repriža v nedeljo 30. novembra.

PLETENE VESTJE
pulovarje za dame, gospode in deco v veliki izbiri po priznani nizki ceni priporoča

I. Urbančič
Miklošičeva cesta št. 20.

Maribor

m Trgovine na državni praznik. V nedeljo 30. t. m. bodo mariborske trgovine ves dopoldne odprte, v ponedeljek dne 1. decembra pa ves dan zaprte.

m Jugoslovanska Matica v Mariboru vabi svoje člane in sodelavce, da se v čimvečjem številu udeležijo proslave narodnega ujedinjenja, ki jo priredi Narodna obrana na državni praznik dne 1. decembra v Narodnem domu.

m Državni nameščeneem in upokojencem. Na prošnjo tukajšnje okrožne skupine državnih nameščencev in upokojencev sta dovolili upravi obeh kinematografov za državne nameščence in upokojence ter njihove rodbine za vse predstave, razen ob nedeljah in praznikih, sledeče popuste: zaklopni sedež, sprednja vrsta, na obeh straneh 16 Din, prvi prostor, vsa leva stran, razen zadnje vrste 10 Din. Predložiti je treba legitimacijo.

m Ljudska univerza v Mariboru. V petek 28. t. m. bo predaval naš znani pedagog g. prof. dr. Zgeč o seksualni vzgoji mladine. Vprašanje je za današnjo dobo velevažno in dela tako staršem kakor učiteljem mnogo skrbi. Prof. dr. Zgeč se s tem problemom bavi že dolgo, zato bo njegovo predavanje nedvomno zanimivo. Mladini pod 18. letom dostop k predavanju ni dovoljen.

m Velikodušen dar. Gospa Terezija Srčanova, žena banskega svetnika iz Zagreba, je darovala za mariborske mestne reveže 300 Din namesto venca za umrlo gospo Rozo Knežičevo. Za to darilo izreka mestno načelstvo najtoplejšo zahvalo.

m Razstava cvetlic. V nedeljo dne 30. novembra in v ponedeljek dne 1. decembra bo priredilo vrtnarsko velepodjetje Džamonja veliko javno razstavo cvetlic. Čisti dobiček razstave je namenjen za Narodno obrano.

m Tečaj za mizarstvo luženje. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice TOI v Ljubljani bo priredil v soboto 6. in v nedeljo 7. decembra tečaj za mizarstvo luženje v Mariboru. Tečaj bo vsedneven in podučevalo se bo luženje najrazličnejšega lesa in vsak udeleženec bo dobil še preko 100 receptov za sestavo lužil. Tečaja se lahko udeležijo mizarjski mojstri, pa tudi pomočniki. Prijave sprejema zbornica v Ljubljani do 2. decembra. Pristopnina za mojstre bo 50 Din, za pomočnike pa 25 Din.

m Nenavadna fazanka. V nedeljo so mariborski lovci ustrelili na Dravskem polju fazanko, ki je bila po prsih kovinasto-zelena kakor samec. To je eden izmed najbolj redkih pojavov med pticami.

m Ubegli kanarček. V ponedeljek je pobegnil v Ulici ob brodu kanarček z obročkoma na levi nogi. Najditelj naj ga odda proti nagradi Ani Rojcevi, Ob brodu 5.

m Poroče. V preteklem tednu so se v Mariboru poročili: France Kranjc, slikar, in Marija Mlakarjeva, rojena Flisova, branjevka; Ivan Šantl, usnar, in Marija Ravnikova, zasebnica; Engelbert Šauperl, ključavničar, in Justina Leberjeva, hčerka železničarja; Josip Kaiser, ključavničar, in Anica Šlamerjeva, hčerka posestnika; Ernest Šustl, kamnosek, in Fanika Kukočeva, štipendica; Franjo Jarh, organist, in Antonija Fabijanov, natakarija; Rudolf Lah, delavec, in Amalija Gajzarjeva, hčerka vinčarja; France Ščap, mlinar, in Veronika Cigentova, hčerka posestnika, ter Alojzij Beigott, pek, in Kristina Grilova. Bilo srečno!

m Občinska davščina na prenočišču. Ker so tukajšnji hotelirji in drugi lastniki javnih prenočišč prijavljali sumljivo nizke izkaze čistega dohodka pri oddajanju sob in je bil zaradi tega dohodek 30% davščine temu primerno pičel, je občinski finančni odsek na svoji seji v torek zvečer sklenil pobirati odslej davščino od kosmatih dohodkov, in sicer v višini 10%.

m Rezultat obdukcije trupla Jerneja Ternovška. Ker so se po Mariboru trdovratno širile vesti, da izvošček Jernej Ternovšek ni umrl zaradi nesreče, marveč, da je postal žrtev roparskega umora, je sodni zdravnik dr. Zorjan v torek izvršil obdukcijo njegovega trupla. Rezultat je izključil vsako nasilje. Ternovšek je pri padcu z vozom v potok umrl zaradi udarca, pretresenja in zadušitve.

m S trga za ribe in divjačino. Na včerajšnjem trgu za ribe in divjačino je bilo le domače blago. Rabe so se prodajale: ščuke po 30 Din, krapi po 22, belice po 24 Din za kg. Zajci so se podražili in so stali 25 do 45 Din, stegna in hrbti pa po 25 do 30 Din.

m Trg za seno in slamo. Na trgu za seno in slamo je bilo v sredo 10 voz sena, 3 vozi slame in 1 voz stelje. Cene so bile: seno 75 do 90 Din za 100 kg, slama 50 do 60 Din, stelja pa 40 Din.

m Trg v sredo. Na včerajšnjem trgu je bilo 6 voz krompirja, zelja in čebule, sicer pa je bilo precej raznovrstnega blaga. Zelo veliko je bilo puranov, ki so se prodajali po 70 do 150 Din eden. Jabolka so se dobila po 3 do 4 Din za kg. Cene krompirja in zelenjadi so pa bile izredno nizke.

m Sejem za živino. Na zadnjem sejmu za živino je bilo 6 konj, 6 bikov, 70 volov, 234 krav in 6 telet, skupno 322 glav. Cene se bistveno niso spremenile. V celoti je bilo prodanih samo 148 glav, vse za domačo porabo.

m Za brezposelne. Borza dela išče: ključavničarja za izdelovanje modelov, železo-strugarja, livarja, več vinčarjev, delavcev in čevljarjev, kakor tudi 3 vajence za tovarno za karoserije Franca Perglerja v Mlinski ulici 44. — Med brezposelnimi ženskami pa dobijo zaposlitve: 4 pletilje, 1 vzgojiteljica in več služkinj, varuš, kmečkih dekel in gospodinj.

m Zopet kavarna »

Priče obremenile Kozjaka

Maribor, 26. novembra.

Včeraj so sodniki ves dan nadaljevali zasliševanje prič na obnovljenem procesu proti Antonu Kozjaku zaradi najetega umora njegovega brata Andreja na Kapli nad Marenbergom. Zaslišali so prič iz Kaple in okolice, Kozjakove sorodnike in njegove soobtožence iz kaznilnice. Bistvenih sprememb tudi včerajšnji dan ni prinesel. Zanimive so bile nekatere izjave Kozjakovih sojetnikov, dočim so ostale prič spet obremenile obtožence, le sorodniki so govorili njemu v prid. Razpravo bodo danes nadaljevali in bržkone že dopoldne zaključili.

Nesreče in nezgode

Pretep v družini

Včeraj je prišel v ljubljansko bolnico 41-letni krojač Anton Jakše iz Zupuz. Povedal je, da sta se 20. t. m. doma v Zupuzah sprla in strela s svakom Jožefom Krmecom. Pri tem ga je svak tako obrcal in osuval po vsem telesu, da zaradi bolečin ni mogel več vzdržati in da je zato prišel v bolnico iskat pomoči. Ostati bo moral v bolnici nekoliko dni.

Hudi psi

Včeraj je prišel v bolnico 14-letni pečarski vajenec Bernik Ivan z Gline pri Viču, katerega je ugrizel pes njegovega mojstra v levo uho. — Učenec Zemljč Ivan, 10-letni sin delavca iz Štepanje vasi, se je vračal včeraj ob pol 1. uri iz šole domov. V Štepanju vasi ga je napadel pes Mihe Bergoča ter ga ugriznil za nos in obe ustnici. Zaradi te težke poškodbe se je zatekel v bolnico. Pes se je gotovo odtrgal od verige, ki jo je vlekel še za seboj.

Nesreča šolarja

Učenec Čebular Jože, 8-letni sin bajtarja iz Škofelj, se je na povratku iz šole obesil na voz. Pri tem mu je pa prišla noga med kolo in se mu je zlomila. Prepeljan je bil v bolnico.

Iz kriminalnega predala

Ljubljana, 26. novembra.

Tatvine.

Novak Franc, posestnik z Viča, je prijavil na policijo, da mu je v noči od 23. na 24. t. m. neznan tat ukradel izpred hleva konjsko opremo, vredno 250 Din.

Hlapec pri inž. Tavčarju, Štepihar Josip, je prijavil, da mu je 25. t. m. med 2. in 6. uro popoldne ukradel neznan tat iz nezaklenjene sobe 380 Din vredno srebrno žepno uro. Tat je prišel v sobo skozi okno, na katerem so razbite šipe. Štepihar sumi, da je izvršil tatvino neki delavec, ki je bil do kritičnega dne zaposlen pri Tavčarju.

Delavec Dolenc Maks je prijavil na policijo, da je v noči na 22. t. m. spal pod kozolec Jakoba Jesiha na Rudniku, pri katerem je služben. Okrog 6. ure zjutraj je čutil, da nekdo vleče izpod njega odejo, raz njega pa palerino. Skočil je pokonci, ampak ni opazil nikogar. Označeni predmeti so vredni 200 Din. Ker je prijava jako čudna, je verjetno, da »rop« izvirja iz Dolenceve fantazije.

Trgovce s kurivom Fritz Franc iz Tavčarjeve ulice je naznanil, da mu je neznan tat v noči na 25. t. m. ukradel iz nezaklenjenega skladišča na Sv. Petra cesti večjo množino premoga in drv, v nekem kotu so našli tudi še dva para čevljev. Izvedli so takoj racijo po vsej okolici, ki je končala z uspehom. Okrog 5. ure in pol je stražnik Pišot srečal na križišču Dunajske in Puharjeve ulice dva sumljiva postopača, katere je takoj legitimiral. Ker ga je njihovo obnašanje utrdilo v njegovem sumu, jim je napovedal aretacijo ter ju izročil stražniku Dorniku, da jih spremi na policijo. Aretiranca sta 25-letni Achman Robert, slaščičarski pomočnik in 20-letni ključavničarski pomočnik Erjavec Franc. Na poti na policijo je opazil stražnik, da je Achman odvrnil neke predmete. Pobrjal jih je in videl, da je bila to ura in doza za puder. Na policiji sta aretiranca prvotno odločno tajila, končno sta pa vendarle priznala, da sta izvršila vlom v

Vlomilska trojica v rokah pravice.

V noči na 26. t. m. okrog 4. ure je obvestil neki stanovalec biše št. 9 v Prešernovi ulici stražnika, da je slišal okrog 1. ure na dvorišču dotične hiše sumljivo govorjenje. Stražniki Pišot, Janežič in Dornik so preiskali dvorišče in res našli vlomljena vrata v trgovino s čevlji g. Čarmana. V nekem kotu so našli tudi še dva para čevljev. Izvedli so takoj racijo po vsej okolici, ki je končala z uspehom. Okrog 5. ure in pol je stražnik Pišot srečal na križišču Dunajske in Puharjeve ulice dva sumljiva postopača, katere je takoj legitimiral. Ker ga je njihovo obnašanje utrdilo v njegovem sumu, jim je napovedal aretacijo ter ju izročil stražniku Dorniku, da jih spremi na policijo. Aretiranca sta 25-letni Achman Robert, slaščičarski pomočnik in 20-letni ključavničarski pomočnik Erjavec Franc. Na poti na policijo je opazil stražnik, da je Achman odvrnil neke predmete. Pobrjal jih je in videl, da je bila to ura in doza za puder. Na policiji sta aretiranca prvotno odločno tajila, končno sta pa vendarle priznala, da sta izvršila vlom v

Čarmanovo trgovino skupno z Antonom Srečnikom, ključavničarskim pomočnikom. 8 parov čevljev sta zakopala Erjavec in Srečnik za zidom v Tivoli, kjer so se tudi res našli. Srečnik je bil nato aretiran ob 7. uri zjutraj v delavnici pri svojem mojstru na Aljaževi cesti. Pri pre-

Zverinski zločin pri Framu

žena ubila spečega moža in zažgala hišo

Maribor, 26. novembra.

V bližini Frama v malem zaselju Loka se je preteklo soboto zgodila grozna rodbinska tragedija, o kateri smo podrobno izvedeli šele danes. V soboto okrog 21. ure so ljudje zapazili za nekim vinogradom dim in plamene, pa so takoj odhiteli proti kraju požara. Še preden so prišli do goreče hiše, jim je prišla nasproti 47-letna viničarka Amalija Znidarjeva in jim povedala, da gori njena domačija. O postanku požara je izjavila, da ga je povzročil njen 27-letni mož Znidar, ki se je baje pijan vrnil domov, jo pretepel in nato vrgel gorečo petrolejko po sobi, tako da se je vnela in se je nato ogenj razširil na vse poslopje. Na vprašanje, kje je sedaj njen mož, je Znidarjeva odgovorila, da ne ve. Ljudje pa so takoj zaslišali, da je ostal v goreči hiši. Skušali so kljub silnim plamenom vdreti vanjo in ga rešiti, kar pa se ni posrečilo. Hiša je pogorela do tal, v njej pa je zgorel tudi Stefan Znidar. Ko je ogenj usahnil, so našli pod ruševinami le še njegovo okostje in kose ožgane mesa.

Ljudi pa se je lotil že precej sum, da potek tragedije ni bil mogel biti takšen, kakor ga je opisala Znidarjeva žena, posebno še zaradi tega ne, ker je bilo splošno znano, da zakonca Znidar nista živela baš v najlepši slogi. Zena je

iskavi v stanovanju aretirancev so našli pri Achmanu 1 par ukradenih čevljev in tudi pri Srečniku 1 par. Vendar prizna Srečnik, da je ukradel več čevljev, ki jih je skril v podstrešju, kjer se pa niso več našli. Škoda, ki jo trpi okradeni trgovec, znaša okrog 6000 Din.

bila nad 20 let starejša od moža in je večkrat dejala, da ga bo že naučila spoštovati jo kot ženo in gospodinjico.

Na podlagi suma so orožniki že v nedeljo uvedli strogo preiskavo in obvestili o dogodku tudi okrogno sodišče v Mariboru. To je odpotlo v Loko pri Framu posebno komisijo s sodnim zdravnikom dr. Zorjanom.

Izsleditve te komisije so bile prava senzacija. Preiskava ostankov trupla pokojnega Stefana Znidarja je dognala, da ni umrl zaradi zaduščenja v dimu in zaradi ognja, marveč, da je bil prej ubit. Na lobanji so se jasno poznali sledovi nasilnih udarcev s topim predmetom, najbrže s sekuro. Razen tega pa so našli potem tudi svetilko, na katero se je Znidarjeva izgovarjala, še popolnoma celo in nepoškodovano. Na podlagi teh ugotovitev je bilo jasno, da je Znidarjeva svojega moža, ki se je sicer res vrnil vinjen domov, v spanju ubila in potem zažgala hišo, da bi tako zakrila svoj zločin. Oblasti so nato izdale nalog, da jo aretirajo in včeraj so jo prepeljali v zapore mar. okrogne sodišča. Pri dosedanjih zaslišanjih je Znidarjeva stalno trdovratno tajila, da bi bila svojega moža res ona umorila. Grozni zločin pa je vzbudil povsod v okolici Frama silno razburjenje in govori danes o njem tudi ves Maribor.

Novo mesto

— Javna dražba enega vagona selekcionirane pšenice bo na tukajšnjem srezem načelstvu v četrtek 4. decembra ob pol 11. uri dop. Izključna cena Din 150— za 100 kg pšenice.

— Občinski proračun in proračun ubožnega sklada občine Novo mesto za leto 1931., kakor ga predlaga župan je še danes (27. t. m.) na županstvu javno razpeložen.

Nov hodnik. Pred dobrim letom je na predlog občinskega odbornika učitelja Viktorja Pirnata mestni občinski zastop sklenil podaljšati cestni hodnik od mostu do Kastelčeve trgovine, oziroma do Hajderjeve trafike v Kandiji. V tork so pričeli kopati na obeh straneh ceste. Hodnik bo izdelan iz bazaltoida. Prihodnjo spomlad pa pride na vrsto cesta Straža-Toplice, ki bo tudi izdelana iz bazaltoida.

Pragersko

Nesreča v Majšperku. V ponedeljek 24. t. m. je v tovarni za tanin v Majšperku zaposlenemu Gregorju Vagnerju padlo na levo nogo neko težje orodje in mu jo zlomilo. Vagnerja so prepeljali v bolnico v Maribor.

Na sejmu okraden. Na sejmu v Ptujju so neznan tatovi izmaknili nekemu tukajšnjemu kmetu možno za večjo vsoto denarja. Okradeni je tatvino prijavil policiji in tukajšnjemu orožništvu, ki je uvedlo zasledovanje.

Nezgoda. V tork se je nekemu posestniku iz Sesterež pri Pragerskem med vožnjo proti domu zvrnil v jarek voz stelje skupaj s konji in je le malo manjkalo, da tudi on ni postal žrtev slabe poti. Moral je iskati pomoči pri sosedi, ki so mu naposled pomagali rešiti voz in konje iz nevarnega položaja.

Slovenske Konjice

»Jugoslovanci« kljub zahtevi ne moremo dobiti v tukajšnjih javnih lokalih. Apelliramo na naše gostilničarje in brivce, naj se skoj naručje na list, ki piše v pravem jugoslovanskem duhu.

Sokolska proslava. Dne 1. decembra na državni in sokolski praznik priredi naše društvo v dvorani »Narodnega doma« veliko proslavo s pestrim sporedom. Vabimo vse brate in sestre kakor tudi Sokolu naklonjeno občinstvo, da se prireditve v polnem številu udeležijo.

Sokolske vesti. Ustanovnega občnega zbora Sokola kraljevine Jugoslavije v Poljčanah dne 23. t. m. se je udeležila delegacija našega domačega društva pod vodstvom znanega sokolskega delavca br. dr. Ervina Mejaka.

Otvoritev odvetniške pisarne. Pred kratkim je otvoril v našem trgu lastno odvetniško pisarno gosp. dr. Ervin Mejak. To je četrti odvjetnik v našem trgu.

Smrtna kosa. Dne 21. t. m. je nenadoma umrla, zadeta od kapi, v visoki starosti 80 let gospa Josipina Prus roj. plem. Uhl, mati tukajšnjega odvjetnika dr. Antona Prusa. Pogreb se je vršil dne 24. ob veliki udeležbi občinstva. Prizadeti rodbini naše sožalje.

Higijska razstava. Od 16. do 23. t. m. je priredil Zdravstveni dom v Mariboru pod okriljem tukajšnjega Sokola higijensko razstavo, ki je v vsakem oziru prav dobro uspešna. Čestitamo našemu agilnemu Sokolu, ki je tudi na tem polju pokazal svoj napredek.

Občinske zadeve. Na seji dne 20. t. m. je prišlo do zanimive pregrupacije v našem občinskem svetu. Pri predlogu gospoda župana glede jamstva tukajšnji okrajni hranilnici so člani bivše gospodarske stranke glasovali s člani bivše SLS. Predlog župana je ostal v manjšini.

Otvoritev gostilne. Gostilno v »Narodnem domu« je prevzel g. F. Medved iz Oplotnice. Zelimu novemu in priljubljenemu najemu obilo uspeha.

Nerazumljiva je nepomirljivost nekaterih ljudi v Konjicah, ki se ne morejo uživati v razmere nastale po 6. januarju 1929. Kljub temu, da že dve leti ni strank, je neprijateljstvo med posameznimi skupinami bivših strank slabše nego pred 6. januarjem. Treba bi bilo z železno roko napraviti red.

Higijska razstava. V nedeljo je bila v Konjicah zaključena higijenska razstava, ki je trajala cel teden, od 16. do 23. t. m. Higijsko razstavo je priredil Zdravstveni dom v Mari-

boru na prizadevanje in s pomočjo tamošnjega »Sokolca«. Dasiiravno je bilo o priliki otvoritve opaziti bolj slabo zanimanje za razstavo, se je zanimanje v sledečih dneh tako zelo dvignilo, da je imela razstava popoln uspeh. Tekom cellega tedna so se vršila v razstavnem prostoru predavanja o najrazličnejših zdravstvenih vprašanjih. Večino predavanj so spremljali nazorni filmi. Vsega je obiskalo razstavo in predavanja okrog 3000 ljudi. Posebna zasluga za uspeh gre g. sreskemu načelniku dr. Trstenjaku, g. notarju Gajšku, g. zdravnikom dr. Rudolfu in dr. Goričarju in č. duhovščini, ki je s pozivi v cerkvi opozarjala ljudstvo na važnost razstave in predavanj.

Marenberg

Kino. Prihodnje dni bo gostoval pri nas potovalni kino mežiškega Rdečega Križa in Brudermanovi dvorani.

Premestitev. Solski upravitelj g. Karel Volmaier je bil premeščen te dni iz Vuhreda na novo službeno mesto v Vuzenico. Na njegovo mesto pride učiteljica gđ. Pihlerjeva.

Poroka. Dne 24. t. m. sta stopila v zakonski stan g. Oto Preglav, sin posestnika in gostilničarja Preglava iz Marenberga in gđ. Ana Huber. Vso srečo!

Cirkus imamo. Podočelski cirkus »Arenac« že par dni gostuje v Marenbergu. Proti vsemu pričakovanju ljudje kar vro k predstavam ter bo prišel podjetnik gotovo na svoj račun.

Pogreb cigana. V Spodnji Vižingi, v gozdu ob Dravi, slišiš vsak večer nežne glasove gosli. Pred dobrim tednom so se naselili tam doli cigani. S seboj so pripeljali 96 let starega cigana Müllerja, ki jim je zbolel in umrl. Napravili so mu priprost mrtvaški oder kar zunaj na prostem pred svojim vozom. Ker so se raznele vesti, da ga bodo cigani pokopali po svojih običajih, se je nabralo ob njegovem pogrebu mnogo radovednežev, tako da je bil prav lep pogreb, saj je bilo navzočih okoli 300 ljudi.

Vreme. Za ves prejšnji teden smo imeli krasne dneve. V nedeljo dopoldne je bilo zopet zelo lepo in toplo, naenkrat pa so se prignali temni oblaki iz severozapada. Nastal je vihar z dežjem, ki je trajal dobre pol ure, po viharju pa je zopet posijalo sonce.

Slovenjgradec

Sokolova akademija. Opozarjamo ponovno na državni in sokolski praznik 1. decembra ob 20. uri v Sokolskem domu.

S sekro si je presekal prsa. 31-letni hlapec Ramšak Ferdinand pri posestniku Turinčniku iz Gradišča je pripravil v gozdu drva. Po nesreči je padel na sekuro in si presekal desno stran prsi. Zdravi se v tukajšnji bolnici.

Davica. Na davici je umrl v tukajšnji izolirnici učenec osnovne šole Zadkovič Klavdij, rojen v Karlovih varih v CSR.

Smrtna nesreča v kamnolomu. Marolt Josip iz Ribnice na Pohorju je bil uslužen pri kamnolomu cestnega odbora v Marenbergu. Pri delu je padel 10 m globoko in se nevarno poškodoval na glavi. Nezvestnega nesrečnega so prepeljali v bolnico, kjer je včeraj umrl.

Na živinskem sejmu okraden za 8500 Din. Vsaokletni živinski sejem v Šoštanju na dan 24. novembra je vedno dobro obiskan. Kupčija je bila živahna in tako je tudi posestnik Breznik Franc prodal vole za 8500 Din. Ko se je vračal domov, je zapazil, da ga vedno zalezuje neki možki. Breznik je spravil denar v hlači žep zadaj. Drzni in prefrigani žepar pa mu je le izmaknil denar in šele v vlaku je Breznik zapazil, da nima več denarja.

Tamburaški zbor gasilskega društva je prevzel učitelj g. Mro

Težave z italijanskim zunanjim posojilom

Kakor smo že na tem mestu poročali, je bivši italijanski finančni minister grof Volpi zaman brusil pete po Ameriki. Zanimivo je, s kako enodušnim protifašističnim elanom je ameriško časopisje uprizorilo kampanjo proti italijanskemu posojilu. Vsi večji listi so poslali v Italijo posebne poročevalce, ki so imeli nalogo, da podrobneje analizirajo gospodarsko stanje fašistične Italije. Zanimivo je, da so ta poročila, posebno kar se tiče gospodarskih vprašanj, izvanredno senzacionalna. Znani gospodarski publicisti in dopisniki lista »New-York Herald« Georges Seldes pa se je v vprašanje sam poglobil in poslal svojemu listu izčrpno sliko današnjega finančnega stanja Italije. Med drugim pravi Seldes, da uporablja Italija za propagando fašističnega pokreta v inozemstvu letno 300 milijonov lir. Dve milijardi porabi fašizem za vzdrževanje policije, šestih milijev in notranjo politično špijonažo. Glavni vir dohodkov v italijanski plačilni bilanci sta postavki emigracija in tujski promet. Emigracija je v prejšnjih letih poslala letno v domovino nad 700 milijonov lir, sedaj pošilja borih 180 milijonov, ki pa se tudi od meseca do meseca krčijo. Vloge italijanskih denarnih zavodov stalno padajo. Leta 1925, je bilo na novo uloženih v italijanskih hranilnicah 787 milijonov lir, izplačanih pa je bilo v istem letu 548 milijonov lir. V letu 1927, je bilo na novo uloženih samo 178 milijonov, a izplačanih 822 milijonov. Pod fašističnim režimom je propadlo nad 800 bančnih zavodov. Nadalje omenja Seldes misterij državnega proračuna. Vladni proračun izkazuje višino javnih dolgov v znesku 88 milijard lir. Deficit državnega proračuna pa znaša letno 400 milijonov lir. Seldes pravi, da je francoski ekonom Valois poskušal razvozlati italijanski državni proračun, pa je v svoji onemoglosti vzkliznil: »Klovenski proračun« in s tem tudi zaključil svoja finančna raziskovanja v Italiji. Po zadnjih poročilih se je Mussolini obrnil na

znanega švedskega vžigaličnega kralja Ivarja Kreugerja. Ni izključeno, da se bo na bazi polne monopolizacije italijanske industrije vžigalič sklenilo posojilo, vendar so okoliščine, pod katerimi bi bil Kreuger pripravljen nuditi Italiji večje posojilo, zelo značilne. Kreuger se je v stvari obrnil po informacije k uglednim predstavnikom italijanske protifašistične emigracije, ker hoče imeti tudi s te strani zagotovilo kritja svojega posojila. Kakšne bodo te informacije, ni težko uganiti. Ta okolnost nam pa tudi jasno izpričuje, da predstavlja italijanska emigracija še vedno zelo učinkovit forum italijanskega naroda, čeprav gospod Mussolini temu forumu odreja vsako besedo.

Po gospodarskem položaju, ki vlada trenutno v Italiji, sodeč, mora fašistični režim priti do večjega zunanjega posojila, ker postane Italija v nasprotnem slučaju gospodarsko država. Poslednji ukrepi znižanja plač uradnikom predstavljajo samo kapljico v morje, nasprotno pa bodo ti ukrepi, kakor pravilno presojajo ameriški poročevalci, samo zrahljali notranje-politični prestiž fašističnega režima. Tudi ukrepi o znižanju cen ne bodo rodili nikakih uspehov, ker je znano, da se italijanski trgovec v današnji gospodarski situaciji itak že po svojem lastnem kalkulu drži skrajnih mej dobička. Če se bo znižanje cen nanašalo na producenta samega, ki se že itak bori z bormim zasluskom, mora neizogibno že itak močno zrahljana davčna sila prebivalstva pasti na minimum, kar bo proračunski deficit še povečalo. Temu se bodo pa pridružile razne socialne motnje: brezposelnost, splošno obubožanje, naraščanje deliktov itd. Ameriški poročevalci vidijo v sedanji gospodarski situaciji Italije samo en izhod in ta je, da Italija nemudoma najde ona pota, ki so bila naznačena od velikih mož Italije, ki so dali svoji domovini, kakor tudi vsemu civiliziranemu svetu nespodbittih dokazov svojega genija.

Novo zasedanje sekcij tarifnega odbora

Pod vodstvom predsednika g. Jovanovića se je pretekli ponedeljek v prostorih Industrijske zbornice pričelo delo v sekcijah tarifnega odbora. Sej se udeležujejo poleg članov tarifnega odbora uradni zastopniki prometnega in poljedelskega ministristva ter zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Dnevni red sedanjega zasedanja je bil določen že meseca avgusta, in sicer se nanaša na proučitev reforme lokalnih železniških tarifov.

Pred prehodom na dnevni red je zastopnik generalnega ravnanstva železnice sporočil, da je generalna direkcija železnice od zadnje seje tarifnega odbora dalje uveljavila nekaj že sprejetih uredb. Tako je uvedla nov tarif za izvoz žita preko mej na kopnem in preko domačih luk. V kratkem bo uvedena olajšava za izvoz domačih proizvodov v Albanijo po železniških progah. Direkcija zbira tudi že podatke, da se čimprej izdelajo navodila, ki se nanašajo na reekspedicijo pri izvozu lesa. Obenem se je začel izpolnjevati na novih postajah direktni jugoslovansko-grški tarif. Z ozirom na okolnost, da povzroča vsaka izmenjava tarifa, ki ima namen olajšati izvoz, železniški upravi izgubo v njenih efektivnih dohodkih, in z ozirom na okolnost, da mora železniško ravnanstvo skrbeti za ravnesje pri svojih izdatkih in dohodkih in ker opravila pri olajševanju izvoza s pomočjo tarifnega postopka ni mogoče kriti z njenimi sredstvi, prosi, naj tarifni odbor, kakor je že sklenil na svoji poslednji seji, poskrbi za kritje zadevnih izdatkov.

Tarifni odbor bo z ozirom na to prošnjo angažiral svoje organizacije za pokritje primanjkljajev pri železniškem ravnanstvu, če bi ti primanjkljaji nastali zaradi izvoznih olajšav. Zastopniki železniške uprave so prav tako obrazložili stanje, v katerem se nahaja delo glede direktnih tarifov s sosednimi državami, in so pojasnili gospodarske momente, po katerih se ravna pri tem poslu. Tarifni odbor je vzel to poročilo na znanje in ga izpolnil s svojimi načelnimi in posebnimi pripombami.

Zatem je načelnik trgovinskega oddelka generalne direkcije obsežno poročal o delu na novih lokalnih tarifih. Javil je, da bo moral biti v najkrajšem času izdelan načrt za vsa področja narodnega gospodarstva. Odbor je sklenil naprositi železniško upravo za najožje sodelovanje pri tem pripravljalnem delu. Sprejel je predlog, da se načelna debata glede teh novih tarifov odgodi vse dotlej, dokler generalna direkcija ne bo izdelala svojega načrta, tako da bo mogoče pripravljati načrti dati vsem članom tarifnega odbora, da ga lahko proučijo. Nadalje je tarifni odbor določil rok mesec dni za proučitev tega načrta in načelno ter splošno debato o njem. Po tem roku se bo tarifni odbor ponovno sestel in se končnovaljavno posvetoval o načrtu. Odbor je v nadaljnjem razpravljal o nekaterih nujnih predlogih.

Gospodarske vesti

× Za železniško zvezo Dravske banovine s morjem. Kakor smo pred tedni sporočili, se je odbor za dograditve železniške zveze naše banovine z morjem obrnil tudi za Zvezi denarnih zavodov v Ljubljani in Zagrebu s prošnjo, da se izjavi, ali bi prispevali primernimi zneski v kritje posojila. Kakor doznavamo, sta Zvezi pristali, da se udeležita te akcije s 80 milijoni dinarjev. Tudi Dravska in Savska banovina bosta v svoje proračune unesli večje postavke na račun dograditve te naše morske zveze. Smatra se, da je akcija odbora v splošnem uspešna in se lahko nadamo, da se bo prago pričelo graditi že v doglednem času.

× Tečaj za pršenje barv v Ljubljani. Na prošnjo nekaterih interesentov se sporoča, da se

pristojbina za tečaj za pršenje barv na kovine in les, ki se vrši od 3. do 13. decembra v livarni Tehniške srednje šole, zniža na Din 50— za mojstre in Din 25— za pomočnike. Prijavni rok poteče v soboto 29. t. m., izjemoma se sprejmejo prijave še ob otvoritvi tečaja 3. decembra ob 8. uri jutraj. — Zavod za pospeševanje obrta Zbornica za TOI v Ljubljani.

× Opozorilo! Perutninarški tečaj v Ljubljani. Ker se je prijavilo izredno veliko število tečajnikov na perutninarški tečaj, ki se vrši v torek, 2., v sredo, 10. in v soboto 20. decembra t. l., je moralo vodstvo tečaja poiskati večji lokal za predavanja, in sicer v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti. Opozorjajo se zato tečajniki, da se zberejo v dvorani Delavske zbornice, v torek, 2. decembra ob polu enajstih in ne v Linhartovi ulici štev. 9. Za zunanje priglasitve bo poskrbljeno tamkaj tudi za kosilo. — Tajnik.

× Strokovni tečaji za aranžerje in dekoraterje. Zavod za pospeševanje obrta Zbornica TOI v Ljubljani priredi v januarju in februarju 1931 v Ljubljani strokovni tečaj za trgovske aranžerje in dekoraterje. Pouk in praktično vežbanje se bosta vršila ob ponedeljkih, sredah in petkih zvečer od 8. do 10. ure. Program obsega: 1. Teoretičen pouk: Kupec v toku cestnega prometa, dekoracija kot sredstvo za pridobivanje kupca, psihologija kupca. 2. Praktični pouk: Dekoriranje blaga vseh vrst, različna izgradba izložbenih oken in izložbenih predalov, prevlaka izložbenih oken, pravilno ravnanje z izložbenimi okni in blagom. 3. Nauk o barvah: Risanje in slikanje, harmonija barv, slikanje izložbenih ozadij, pršenje barv in podobna slikarska dela. 4. Slikanje reklamnih slik in napisov: Pouk o raznih slogih in načinih pisave, osnutki inšertov in izložbenih plakatov. 5. Razsvetljevalna tehnika: Pravilna razsvetljava izložbenih oken in razstavljenega blaga. V tečaju bo poučeval poseben strokovnjak v reklamni in dekoraciji s priletnostjo strokovnjakov v slikarstvu. Opozorjamo na ta tečaj, ki je velike važnosti za trgovce in trgovske sodelavce. Prijave je poslati najkasneje do 15. decembra t. l. neposredno Zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani. Pristojbina za obisk tečaja znaša za samostojne trgovce in poslovodje Din 200, za trgovske sodelavce pa polovico.

× Odbor za termiška tržišča. Odbor za termiška tržišča pri mednarodni trgovinski zbornici v Parizu je imel prejšnji teden svojo prvo sejo. Te seje so se razen prejšnjih odborovih članov udeležili tudi zastopniki Kanade, Združenih držav, Francije, Anglije, Madžarske, Indije in Holandske. Tako so bila domača vsa termiška tržišča zastopana v tem odboru. Tako organizirani odbor si je zadal nalogo, da na podlagi zakonov in predpisov prouči vse dobre in slabe strani termiških sklepov ter obenem ukrene vse potrebno za izpolnitev teh obvez iz termiških sklepov. Zato je glavna akcija v tem, da se izključijo neke zakonske odredbe, ki dajejo v nekaterih državah priliko brezvestnim dolžnikom, da se ognejo obvezam termiških tržišč.

Dobave

Dne 28. novembra t. l. in 15. decembra t. l. se bosta vršili pri ekonomskem oddelku direkcije državnih železnic v Beogradu ofertalni licitaciji glede dobave železniških pragov. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 6. decembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbo v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave bakrenih cevi. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Prodaja lesa se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 6. decembra t. l. pri Kr. direkciji šum v Vinkovcih. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni za TOI v Ljubljani.)

Borzna poročila

dne 26. novembra 1930

Devize

Ljubljana, 26. nov. Amsterdam 22'775, Berlin 13'50, Bruselj 7'8905, Budimpešta 9'8905, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 7'9494—7'9794, London 2'74'48—2'75'28, Newyork 56'395—56'595, Pariz 221'42—223'42, Praga 167'39—168'19, Trst 296'05 do 296'22.

Zagreb, 26. nov. Amsterdam 22'745—22'805, Dunaj 7'9494—7'9794, Berlin 13'485—13'515, Bruselj 7'8905 bl, Budimpešta 9'8755—9'9055, London 2'74'48—2'75'28, Milan 295'10—297'10, Newyork čk 56'395—56'595, Pariz 221'42—223'42, Praga 167'39 do 168'19, Zürich 1094'40—1097'40.

Beograd, 26. nov. Amsterdam 22'7450—22'8050, Berlin 13'4850—13'5150, Budimpešta 9'8755 do 9'9055, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 7'9494 do 7'9794, London 2'74'28—2'75'08, Milan 295'05 do 297'05, Pariz 221'30—223'30, Praga 167'39—168'39.

Dunaj, 26. nov. Amsterdam 285'89, Beograd 12'5537, Berlin 169'31, Bruselj 99'01, Budimpešta 124'20, Bukarešta 4'2163, Kopenhagen 189'80, London 34'4875, Madrid 79'30, Milan 37'1687, Newyork 710'25, Pariz 27'89, Praga 21'0563, Sofija 5'1425, Stockholm 190'55, Varšava 79'58, Zürich 137'40.

Curih, 26. nov. Beograd 9'1285, Pariz 20'2925, London 25'0825, Newyork 56'45, Milan 27'035, Madrid 57'90, Amsterdam 207'85, Berlin 123'15, Dunaj 72'69, Sofija 3'7325, Praga 15'31, Varšava 56'85, Budimpešta 90'25, Atene 6'68.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 26. nov. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87'50—88 (88), vojna škoda ar. 427'50—429, vojna škoda kasa 427'50—429, vojna škoda nov. 427'50 do 430, vojna škoda dec. 427—429, vojna škoda febr. 415—420, 4% agr. obv. 51'50—52'25, 7% Bler pos. 81—81'25 (81'50), 8% Bler pos. 91 do 91'25 (91'25, 91), 7% pos. hpot. 80'50—81'25. — Bank: Hrvatska 50 d, Praštediona 930—935, Udružena 191'75—192'50, Ljublj. kred. 122 d, Medjunarodna 67 d, Narodna 8100 bl. — Ind.: Sečera Osijek 298—299, Trboveljska 375—378, Slavonija 200 d, Vevče 124—124'50.

Beograd, 26. nov. 7% inv. pos. 87—87'50, 4% agr. obv. 52, 7% pos. drž. hip. b. 81'50—82'75, 7% Bler 81'625—81'75, vojna škoda 449'50, Narodna b. 8100, Izvozna b. 705.

Dunaj, 26. nov. Bankvercin 16'90, Kreditni zavod 47, Dunav-Sava-Adria 13'30, Prioritete 86'50, Trbovlje 46'25, Leykam 3'60.

Žitna tržišča

Tendence na ljubljanskem tržišču neizpremenjeno čvrsta, promet: 1 in pol vag. koruze.

Novi Sad, 26. nov. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 17 vagonov, koruza 30 vag., moka 10 vag., otrobi 2 vag. Tendence: neizpremenjena.

Budimpešta, 26. nov. Tendence slabša, promet majhen. Pšenica: marc 15'57—15'59, (15'57—15'58), maj 15'56—15'58 (15'56—15'57). — Rž: marc 9'19 do 9'21 (9'16—9'19). — Kuruza: maj 12'15 do 12'20 (12'19—12'21), transit maj 9'90—9'95.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjeno mlačna, promet: 1 vag. tesanega lesa, 1 vag. bukovih drv, 1 vag. bukovih okroglice.

Sport

O KRALJEVSKEM SPORTU

Dandanes ni nobenega dela sveta več, kjer ne bi poznali smučarstva. Povsod po Evropi, Ameriki, Avstraliji, Japonskem in celo v Afriki na zasneženem Atlasu, kjerkoli naletimo na smučarje, so si ti edini v tem, da gojijo najlepší sport, sport, o katerem je dejal Nansen, da je kralj vseh sportov. Ostale panoge zimskega sporta daleč zaostajajo za smučarstvom predvsem zaradi tega, ker so vezane na gotov prostor ali proge. Popoln razmah v zasneženem prostoru nam pa da smučarstvo, ki je najboljši vodnik k svetlobi in solncu v tednih in mesecih, ko najbolj hrepenimo po blagodejnih toplih žarkih. Smučar je ponosen na visoko starost svojega sporta, saj so smučji eno najstarejših kulturnih orodij, katero so oblikovali narodi dolga stoletja. Smučji so bile prvotno samo prometno sredstvo. Ko si je moral človek v zasneženih pokrajinah iskati hrano in obleko, so bile smučji edini pripomoček, obvladati naravo. V najbolj tajstvene kraje so pripeljale človeka ravno smučji. V območje severnega in južnega tečaja je prodril Amundsen, Nansen je prevozil Grenlandijo. S smučmi so prevozili prvi Alasko, Kanado, Spitzberge. Najvišja svetovna gorovja je raziskoval človek s smučmi.

Tudi pri nas Slovencih je smučarstvo najstarejši sport. Ze sto in stoletja se smučajo v Blokah in Valvasor posveča temu celo poglavje. Večina ljudi je obsojenih živeti v dolinah, v meglenih mestih, kjer nam ostane solnce zastrto skoro polovico dni v letu. Zato ni čudno, da ima smučarstvo toliko navdušenih pristašev, ki pozimi skozi meglo pohite k solnčnim višinam. Tukaj se nam odkrije zimska narava v vsej svoji lepoti — od najmanjšega kristalčka izvja do arhitektonske lepote snežnih streh. In tla, po katerih se smučar giblje, so najčistejša in najmekkejša preproga. Opajajo občutek navdaja smučarja, ko drči z veliko hitrostjo po tej preprogi. Smučanje zadosti tudi sportnemu momentu, ki pa ne tiči v premaganju ovir, ki nam jih stavi narava. Grmičevje, drevesa, jarki, skalovje, različne vrste snega, menjajoča strmina, vse to je treba premagati. Velik pomen smučarstva je tudi v tem, da nam omogoča ter nas vzpodbuja k bivanju na svežem zimskem zraku. Smučanje in s tem bivanje na svežem zraku smatrajo Skandinavci za nekaj, kar je več in veliko lepše kot sport. Smučanje je povratek k naravi v zimi. Najraje se izraža v zimski alpinistiki, katero si brez smučji sploh ne moremo predstavljati. Časi, ko so hodili s krplji v Alpe, so minuli. Tudi naše Slov. planinsko društvo je v tem prebilo led in se odločilo, da začne gojiti energično to panogo alpinist

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No 34195.

Razpust društva.

Društvo »Zveza vinotrčev za Slovenijo« v Ljubljani je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,

v Ljubljani, dne 21. novembra 1930.

Po odredbi v. d. bana
načelnik upravnega oddelka:
Dr. Stare, s. r.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 372/30—14. 2835

Dražbeni oklic.

Dne 18. decembra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Verače, vl. št. 160, do ene polovice.

Cenilna vrednost: do polovice 42.367 Din 68 para po odbitku preživnih pravic Oprešnik Ane in Oprešnik Josipa — čista vrednost 20.967 Din 68 p; vrednost pritiline: do polovice Din 650—; najmanjši ponudek: do polovice Din 13.979—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem,
dne 6. novembra 1930.

*

E 524/30—15. 2833

Dražbeni oklic.

Dne 30. decembra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 12 dražba nepremičnin: hiša št. 22 v Bukošeku z gospodarskimi poslopji, vrtom, njivami, travniki, pašniki in gozdovi; zemljiška knjiga Bukošek, vl. št. 3, in nepremičnin: hram, vinograda, gozdovi in pašniki zemljiška knjiga Okljukova gora, vl. št. 22.

Cenilna vrednost: vl. št. 3 k. o. Bukošek: 113.876 Din, cenilna vrednost: vl. št. 22 k. o. Okljukova gora: 43.127 Din; vrednost pritiline: 100— Din; najmanjši ponudek: 78.860 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Brežice, odd. II.,
dne 20. novembra 1930.

*

E 555/30—12. 2832

Dražbeni oklic.

Dne 31. decembra 1930. ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi

št. 4 dražba nepremičnin: travnik (polovica), zemljiška knjiga Stari grad, vl. št. 62. Cenilna vrednost: 1054 Din; najmanjši ponudek: 705— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Brežice, odd. II.,
14. novembra 1930.

*

E IX 3698/30—11. 2834

Dražbeni oklic

Dne 5. januarja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga: k. o. Sp. Selnica, vl. št. 62; k. o. Sp. Selnica, vl. št. 96; k. o. Sp. Selnica, vl. št. 148.

Cenilna vrednost: 267.356/70 Din (vseh skupaj); vrednost pritiline: 1055— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 16. novembra 1930.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

813. Sedež: glavnega podjetja: Zagreb; podružnice: Ljubljana.

Dan vpisa: 10. novembra 1930.

Besedilo: Ervin Mondecar, transportno in paketno podjetje »Paketošped«, podružnica Ljubljana.

Obratni predmet: zbiranje in odpravljanje poštnih paketov, kot tudi prevoz vsega brzoznega in sporoznega blaga.

Imetnik: Mondecar Ervin, trgovec v Zagrebu, Šenoina ulica 21.

Prokurist za podružnico v Ljubljani: Žagar Josip v Ljubljani, Tržaška cesta 13.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani,

odd. III., dne 8. novembra 1930.

(Firm 1892/30. — Rg. A VII. 37/1.)

*

814. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 17. novembra 1930.

Besedilo: »Elektrotehna«, gradba splošnih električnih naprav, družba z o. z.

Obratni predmet: Izvrševanje vseh v elektrotehniko spadajočih naprav in trgovina z elektrotehničnim materialom in stroji.

Družbena pogodba z dne 24. oktobra 1930., opr. št. 14.825.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Višina osnovne glavnice: 30.000 Din. Na to vplačani zneski v gotovini: 30.000 Din.

Poslovodje: Gabrovšek Josip, elektrotehnik, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 71.

Kuralt Josip, abs. ing. elektr., Ljubljana, Stari trg št. 34. in

Oberstar Josip, dipl. strojni tehnik, Sodržiča št. 30. Za namestovanje upravičen: Družbo zastopata in njeno tvrdko podpisujeta kolektivno po dva poslovodja na ta način, da pristavita pisanemu, natisnjenemu

ali s pečatom odtisnjenemu besedilu firme svoja podpisa.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 15. novembra 1930.

Firm 1930/30 Rg. c IV. 229/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

815. Sedež: Kočevje.

Dan vpisa: 11. novembra 1930.

Besedilo: Zadruga gospodarska banka, d. d. v Ljubljani, podružnica v Kočevju.

Imetnik vodje podružnice Viktor Vidic je imenovan vodjem te podružnice, izbriše se dosednji vodja Engelsberger Hinko in vpiše namestnik vodje Voje Stanko v Kočevju.

Okrajno sodišče v Novem mestu,
dne 11. novembra 1930.

Firm 240/30 Rg. B. I 30/4.

*

816.

Sedež: Polica pri Gornji Radgoni; sedež podružnice: Ptuj, Ljutomerska cesta št. 4.

Dan vpisa: 13. novembra 1930.

Besedilo: Reinhard Josipina.

Obratni predmet: trgovina z jajci, perutnino, divjačino in poljskimi pridelki.

Imetnik: Reinhard Josipina, trgovka v Gor. Radgoni-Polici.

Prokura se je podelila Francu Jurschenag, trgovcu v Ptuj.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 13. novembra 1930.

Firm 945/30 Rg. A III 158/1.

*

817. Sedež: Murska Sobota.

Dan vpisa: 13. novembra 1930.

Besedilo: Trgovska družba »Mura«, družba z o. z. v Murski Soboti.

Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidator: Čeh Franc, trgovec in posestnik v Murski Soboti.

Podpis firme: Likvidator podpisuje firmo tako, da postavlja pod stampilo odtisnjeno besedilo likvidacijske firme svojeručno svoj podpis.

Okrajno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 13. novembra 1930.

Firm 817/28 Rg. C II 14/5.

*

818. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 15. novembra 1930.

Besedilo: Tiskarna »Slovenija«, družba z o. z.

Vzred sklepa obnega zbora z dne 3. novembra 1930., opr. št. 17.297, se je spreminila družabna pogodba z dne 7. oktobra 1926., opr. št. 5129, v točkah »Drugič«, »Četrtrič«, »Peti«, »Šestič«, »Desetič« in »Trinajstič«.

Osnovna glavnica se je povišala od Din 12.000— na Din 100.000— in je v gotovini popolnoma vplačana.

Vpiše se poslovodja Lapajne Fran, tiskar v Ljubljani, Florjanska ulica št. 13.

Družbo zastopata in njeno tvrdko podpisujeta oba poslovodja kolektivno na ta način, da pristavita pod pisano, natisnjeno ali s stampilo odtisnjeno besedilo tvrdke svoja lastnoručna podpisa.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 15. novembra 1930.

Firm 1949/30 Rg. C III 81/4.

*

819. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 17. novembra 1930.

Besedilo: Izdelovalnica in prodaja slaščičarskih in medicinskih izdelkov Vitek & Co., družba z o. z.

Vsled sklepa obnega zbora z dne 23. septembra 1930., opr. št. 3050, se je spre-

menila družabna pogodba z dne 4. julija 1928, opr. št. 1324, v odstavkih Šestič, Sedmič in Osmič.

Družba zastopata in njeno tvrdko podpisujeta po dva poslovodja kolektivno na ta način, da pristavljata pod natisnjeno ali s pečatom odtisnjeno ali od kogarkoli pisano besedilo tvrdke svoja podpisa.

Osnovna glavnica se je povišala od Din 20.000— na Din 30.000 in je v gotovini popolnoma vplačana.

Izbriše se poslovodja Kraupner Rihard. Vpišeta se poslovodja: Kralj Ivan, trgovec v Ljubljani, Stari trg št. 17, in Štolfa Fran, trgovec v Ljubljani, Šmartinska cesta št. 26.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 15. novembra 1930.

Firm 1893/30 Rg. c III 232/6.

Konkurzni razglasi

S 21/30—3. 2821

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini inž. Tornago Ivana, stavbenika v Ljubljani, Poljanska cesta 12.

Konkurzni sodnik Žigon Alojzij, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani. Upravnik mase dr. Benkovič Ivo, odvetnik v Ljubljani. Za namestnika upravnika mase pa je s sklepom deželnega sodišča z dne 25. novembra 1930. postavljen dr. Stanko Lapajne, odvetnik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140, bo dne 5. decembra 1930. ob desetih.

Oglasitveni rok do 31. januarja 1931.

Ugotovitveni narok pri deželnem sodišču dne 14. februarja 1931. ob desetih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 24. novembra 1930.

*

S 22/30—3. 2822

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini registrovane tvrdke inženjerski in stavbeni biro inž. Tornago, družba z o. z. v Ljubljani.

Konkurzni sodnik Žigon Alojzij, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Upravnik mase dr. Benkovič Ivo, odvetnik v Ljubljani. Za namestnika upravnika mase pa je s sklepom deželnega sodišča z dne 25. novembra 1930. postavljen dr. Stanko Lapajne, odvetnik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140, bo dne 5. decembra 1930. ob desetih.

Oglasitveni rok do 31. januarja 1931.

Ugotovitveni narok pri deželnem sodišču dne 14. februarja 1931. ob desetih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 24. novembra 1930.

Razne objave

2836—2—1

Oklic.

Kmetijska zadruga v Malih Doleh, r. z. z o. z., naznanja, da se je vpisala v zadrugnem registru okrožnega sodišča v Novem mestu razdružba te zadruge in uvedba likvidacije ter da je likvidator Vozelj Michael, dosednji načelnik zadruge.

Upniki se pozivajo, da se zgledajo pri zadruzi.

Male Dole, dne 15. oktobra 1930.

Likvidator.

*

2818—3—3

Poziv upnikom.

Tvrdka »Gorjanci, lesna industrijska in trgovska družba z o. z.« s sedežem v Novem mestu je glasom sklepa obnega zbora z dne 18. oktobra 1930. prešla v likvidacijo.

Upniki se pozivajo, da morebitne terjatve napram družbi prijavijo tekom enega meseca podpisnemu likvidatorju.

Heinrihar Stanko,
trgovec na Trati pri Škofji Loki,
kot likvidator.

*

2829

Objava.

Izgubil sem odpustnico osnovne šole v Majšpergu z dne 23. aprila 1903. št. 14 na ime: Šetar Franc, rodod iz Majšperga pri Ptuj.

Prolašam jo za neveljavno.

Šetar Franc, s. r.

*

2831

Objava.

Izgubil sem izprijevali I. in II. letnika gradbenega oddelka drž. tehnične srednje šole v Ljubljani letnikov 1923/25 na ime: Stražišar Josip, rodod iz Borovnice.

Prolašam ju za neveljavni.

Stražišar Josip, s. r.

Jan Neruda:

Franc

Še danes živi v mojem spominu violinist Franc in gotovo se ga spominjajo tudi mlajši od mene.

Njegova postava, ki se mi je vtisnila v dno mojega spomina, me spominja na posrečeno karikaturu — radi tega se Franc ne bo jezil nad menoj, o gotovo ne, saj ga poznam. Če je bralec videl naslovno sliko angleškega lista »Punch«, je moj opis odveč. Isti obraz, iste ostro zarezanete poteze, ki iz njih govorijo neko svojstvo. Toda Franc je bil majhen, prav majhen. Njegov redečkasti nos je bil tenak in presojen, z ust se mu je brala utrujenost mesto posmeha in iz njegovih sinjih oči se nista iskrla dovtip in dobra volja, pač pa je dihal iz njih neka prošnja — najkrševitejša prošnja, kar sem jih kdaj bral iz utrujenih, starih oči. Na njegovi sivi glavi je ločila ravnotežje zelena, že obnošena čepica, ki je imela sicer majhen trd, toda na dvoje razklan senčnik. Taka pokr

„Stalingrad“

V Rusiji podirajo stara mesta in zidajo velika industrijska središča.

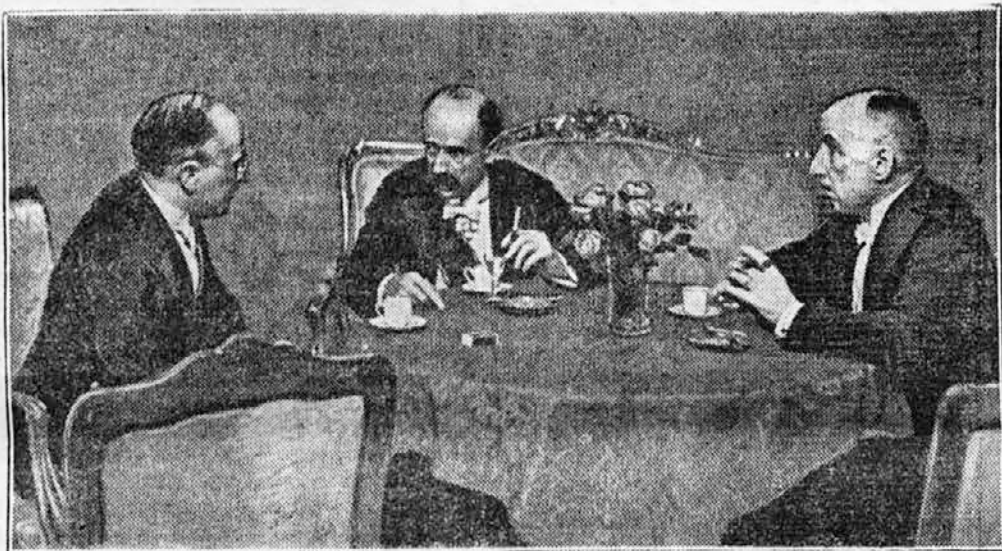
Znani moskovski dopisnik raznih nemških listov inženier Basseches Nikolaj poroča o novem mestu, ki se bo imenovalo po sedanjem ruskem diktatorju Stalinu »Stalingrad«, tele zanimive podatke:

»Stara mesta ob Volgi in pa tudi Volga sama so se v zadnjih dveh letih popolnoma izpremenila. Volga je nehala biti mednarodna ali vsaj ruska trgovska pot. Ob njenih bregovih rastejo vedno nove fabrike in Volga bo samo zveza med temi fabrikami. Njen pomen torej pada, zlasti »moralno«, ker prenehava tvoriti zvezo med Azijo in Evropo. Stara trgovska mesta ob Volgi popolnoma izgubljajo svoj pomen. Fabrike so obstojale sicer v teh mestih tudi že prej, da so izdelovali za tamošnje okolice potrebno blago, zlasti za kmete, sedaj pa vse to sistematično industrijalizirajo.

Tako bo Volga dobila tudi svoje novo glavno mesto, ki se bo imenovalo »Stalingrad«. Je to nekdanje malo mesto Cariein. Za ustanovitev novega industrijskega središča baš v tem kraju je bila merodajna okolnost, da sta si tukaj reki Volga in Don najbližji. V doglednem času nameravajo namreč začeti graditi prekop, ki bo vezal obe reki. Tako bo pokrajina ob Volgi dobila zvezo s Črnim morjem in s tem tudi z ostalim svetom. Ker pa bo mesto dobilo svoje ime po najmočnejšem možu današnje Rusije, zato zidajo vse naprave zelo naglo. Staro mesto podirajo, okoli mesta pa bodo sezidali ogromne fabrike. L. 1913. je štelo staro mesto komaj 40.000 prebivalcev, danes pa šteje novo mesto že 312.000 prebivalcev, in ko bodo vsa dela končana, jih bo še enkrat toliko. Ozemlje, kjer bo stalo novo mesto, je dolgo 60 km, široko pa 15 km. Tu bo središče novega »socialističnega mesta«. Tu bodo gledališča, klubi, upravna poslopja raznih industrij, hoteli in visoke šole.

Okoli tega središča pa se bodo dvigala mesta kovin, lesa, kemije, ladjedelstva in pristanišča. Vsa ta mesta grade po popolnoma novih načrtih. Stanovanjske hiše bodo pravzaprav veliki hoteli, kjer ne bo pri stanovanjih nobenih kuhinj. Kuhinje bodo nameščene v posebnem bloku hiš. Živež bo dobavljala ena centrala za vse kuhinje za celo mesto. Za otroke bodo zgrajene posebne hiše, ki bodo zvezane z glavnimi poslopji s hodniki.

Doslej so za zidavo »Stalingrada« določili že 900 milijonov rubljev. Ko bo ves načrt gotov, bo vredna Stalingradska industrija 400 milijonov rubljev. Doslej so zazidali že 200 milijonov rubljev. Gotova je že fabrika za traktorje. Kjer je bila še pred poldrugim letom pusta in nerodovitna stepla, se dviga danes celo mesto na površini 500 hektarjev. Samo lope za montažo strojev so dolge pol kilometra, široke pa so po 18 metrov. Sedaj dela tam že 60.000 delavcev, 14.000 zidarjev pa zida še naprej. Ko bo vse gotovo, bo fabrika izdelala na dan po 140 traktorjev. Delo vodijo ameriški inženjerji. Vse je narejeno na »večni trak« (das laufende Band), vendar pa delo ne gre prav od rok, ker ruski delavci na večni trak še ni vajeni. V vsaki delavnici pa visi deska, pol rdeča, pol črna. Na to desko napišejo vsak dan na rdečo stran imena pridnih delavcev, na črno stran pa imena lenuhov. Zunaj poslopij pa vise deske s slikami. Naslikano je letalo, vlak, avto, konj, osel in polž. Vsak dan napišejo ime delavnice, ki je delala najbolj počasi in najbolj slabo, na desko, kjer je naslikan polž, ime tiste delavnice pa, ki je delala najbolj, na desko z letalom. Tako delajo propagando za pridnost. Vsaka večja delavnica ima tudi svoj časopis. Delavci, ki nočejo delati, pa polove in jih prisilijo, da morajo delati.

Sprejem na čast grofu Bethlenu v Berlinu

Kakor smo že poročali, je obiskal ogrski ministrski predsednik grof Bethlen na povabilo nemške vlade te dni Berlin, kjer so ga sprejeli z vsemi častmi. Slika nam kaže nemškega državnega kanclerja dr. Brüninga (na levi), ogrskega ministrskega predsednika grofa Bethlena (na sredi) in ministra za promet Guérarda (na desni) pri sprejemu, ki so ga priredili grofu Bethlenu na čast v kanclerjevi palači v Berlinu.

Tetovirane človeške glave - izvozno blago

V nekem vagonu londonske predmestne železnice se je te dni zgodilo, da je s police padel na tla zavoj, zavoj se je pri padcu razvezal, iz zavoja pa se je zatrknila potnikova glava. Lastnika zavoja so seveda takoj prišli, ker so mislili, da mora biti to kakšen nevaren morilec. Pri preiskavi pa so dognali, da imajo opraviti s skromnim učenjakom, ki zbira človeške glave plemena Maori, ki živi v Novi Zelandiji.

V Novi Zelandiji namreč še danes cvete trgovina s človeškimi glavami. Posebno visoko

cenijo glave ljudi iz plemena Maori, ki so vse tetovirane. Taka tetovirana glava je namreč pomen živga Maora, visoko ceno pa ima tudi odsekana glava v boju padlega Maora, ki jo zmagovalec natakne na kol pred svojo hišo. To je za premaganca oziroma za njegov rod največja sramota. Ko je nekaj bilo neke plemene premagano in je moralo bežati, so starega poglavarja zapustile moči. Legel je in prosil svojega sina: Samo zadnjo uslugo mi še stori — ubij me in odreži mi mojo glavo, da ne bo prišla v last sovražnikov! Sin je tako tudi storil.

Ko so prišli prvi Evropejci v Novo Zelandijo, so se takoj začeli zanimati za tetovirane glave Maorov, ki so jih hoteli imeti za znanstvene namene, zlasti za muzeje. Ko so videli pred

hišami Maorov na kole nasajene glave, so jih takoj začeli kupovati.

Prva kupčija z glavami pa je vzbudila lakomnost Maorov, ki ravno zato niso prišli nikdar iz večnih vojsk, ker so hoteli pridobiti čim več človeških glav. Ko pa je začelo pravih tetoviranih glav primanjlo, so jih začeli ponarejati in sicer tako, da so že mrtve glave tetovirali z vojaškimi in bojnimi okraski. Pa tudi živi Maori, ki so bili lepo tetovirani, so se morali bati noč in dan za svoje življenje, da se ne bi kdo polakomnil njihovih glav in jih ubil. Cene so pa imele le tetovirane moške glave, kajti ženskih glav niso kupovali.

Počasi pa so postale tetovirane glave Maorov velika redkost. V pohlepu po denarju so si sedaj izmislili Maori drugo pot, da pridejo do denarja. Začeli so večne boje s prebivalci bližnjih otokov. Ujetnike so pripeljali domov, tam so jim glave tetovirali, potem pa so nesrečneža pobili in njihovo glavo prodali kot glavo pristnih Maorov.

Proti tej trgovini z glavami so se pa dvignili v Evropi že začetkom 19. stoletja. Angleška oblast pa se je kljub protestom zganila šele l. 1830. Takrat sta se namreč spopadli dve plemeni in zmagovalci so prodali veliko množico glav kapitanu neke angleške trgovske ladje. Ko pa se je ladja ustavila v nekem pristanišču, ki se je nahajalo na ozemlju premaganega rodu, je kapitan ponudil premagancem vse glave v nakup. Komaj pa so premaganci videli glave svojih pobitih rojakov, so od strahu zbežali, potem pa so poslali k angleškemu guvernerju deputacijo, ki naj bi protestirala proti taki nečlovečnosti. Guverner je res nastopil proti kapitanu in mu je te vrste trgovino prepovedal, trajalo je pa vendar še mnogo let, predno je trgovina z glavami vsaj v glavnem ponehala.

Na Angleškem je še danes dosti ljudi, ki so s svojih potovanj prinesli domov tudi tetovirane glave Maorov, ki jih hranijo kot posebno znamenitost.

Maori tetovirajo celo glavo, samo ustnice ne. Poslikan ali pobarvane ustnice smatrajo Maori za nekaj grdega. Odsekane glave pa so na poseben način pripravili, da niso trohnele in da je slikanje prišlo do popolne slike. Take glave so posebno radi kupovali za različne muzeje.

Moderna kopalnica

Moderna kopalnica nima dolge preteklosti za seboj, ako nočemo prištevati srednjeveškega kopališča k njenim prednikom. Znano je, da se je začela zgubljati navada pogostega kopanja že v 16. stoletju in se je pojavila spet šele v 19. stoletju. Prvo kopalnico si je omislila neka družina v Cincinnati leta 1842. Zdravniki so polemizirali proti manji čistoti, ki zamore povzročiti le »jetiko, revmatične bolečine, pljučnico in celo vrsto nalezljivih bolezni.« Leta kasneje je prepovedala policija v Filadelfiji ko-

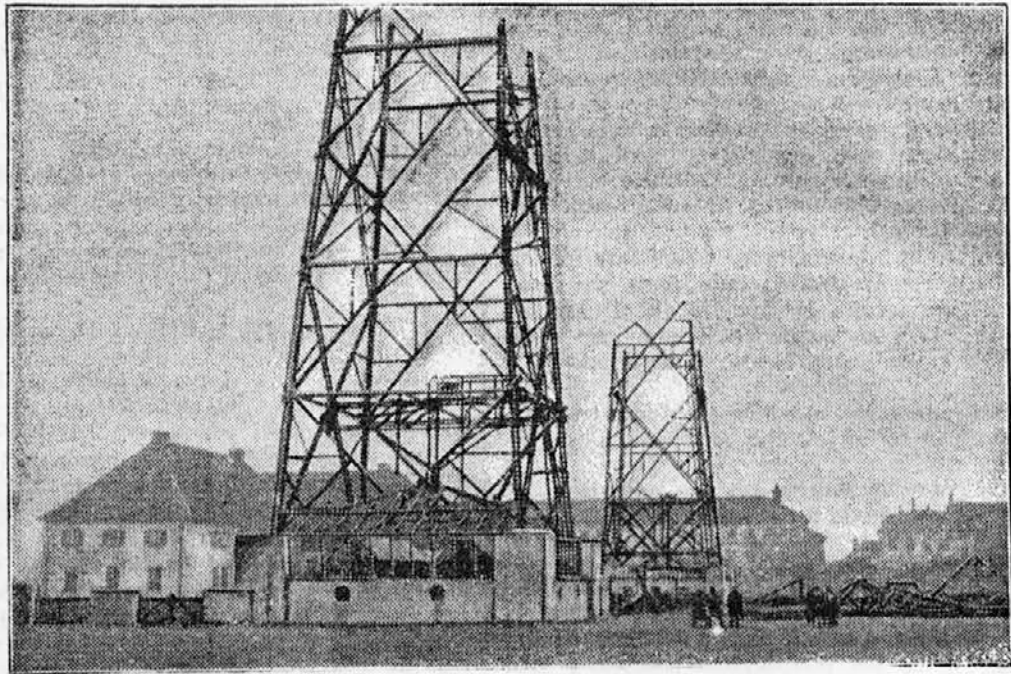

panje med 1. novembrom in 15. marcem. Država Virginija je vpeljala davek na kopalnice in sicer za vsako 30 dolarjev. Boston je izdal naredbu, da se nikdo ne sme kopati, kdor nima za to izrecnega zdravniškega naročila.

Najvišja gora na svetu

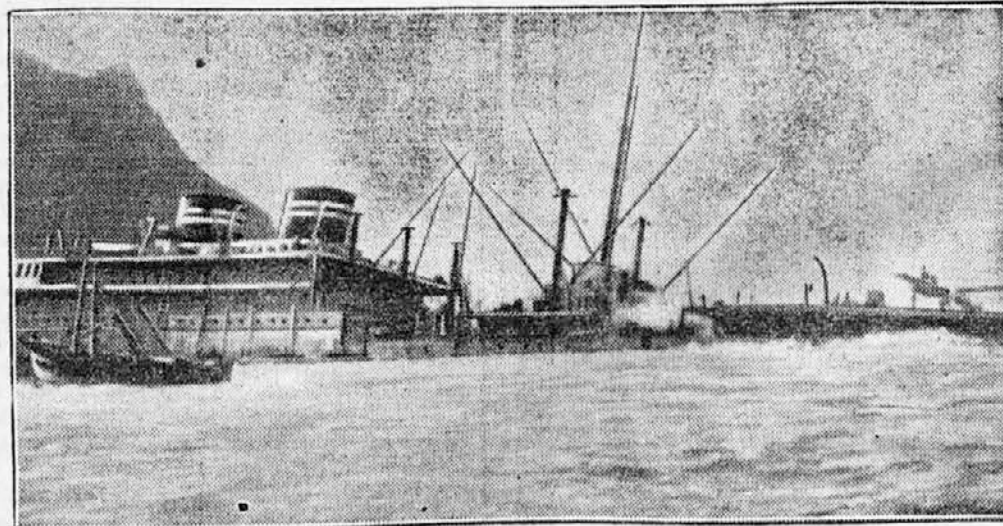
Nekdaj so smatrali za najvišjo goro na svetu južno-ameriško Cimboras. Ko so pa njegovo višino natančno premerili, se je pokazalo, da je ta gorski velikan »lec 6310 metrov visok in da ga zelo prekaša azijski Gavrizankar, kajti angleški potnik Schlagintweit, ki je videl to goro le od severne strani, je mislil, da je to Mount Everest. Ko pa so dognali, da gre tu za dve različni gori, je dobil Mount Everest naslov najvišje gore na svetu, ker je 8882 metrov visok. Takoj za njim pa pride gora Dapsang v gorovju Karakorum, ki je 8620 metrov visoka. Tretji pa je Kang-čend-cenda v južnem himalajskem gorovju, ki je visok 8586 metrov. Na nobenega od teh vrhov še ni stopila človeška noga...

Kakor po poroču dr. Hennig v nekem nemškem časopisu, je podoba, da tudi Mount Everest ne bo več dolgo kraljeval med gorami. Leta 1913 je namreč misijonar Edgar opozoril svet, da se dviga na meji med Kino in Tibetom gora Gang-ka, ki meri po njegovi cenitvi vsaj 9150 metrov. To višino je potrdil tudi ameriški zemljepisec Rock. Kitajsko vseučilišče v Kantonu pa je nedavno odposlalo v tiste kraje posebno znanstveno ekspedicijo, ki bo vse dosedanje podatke preiskala.

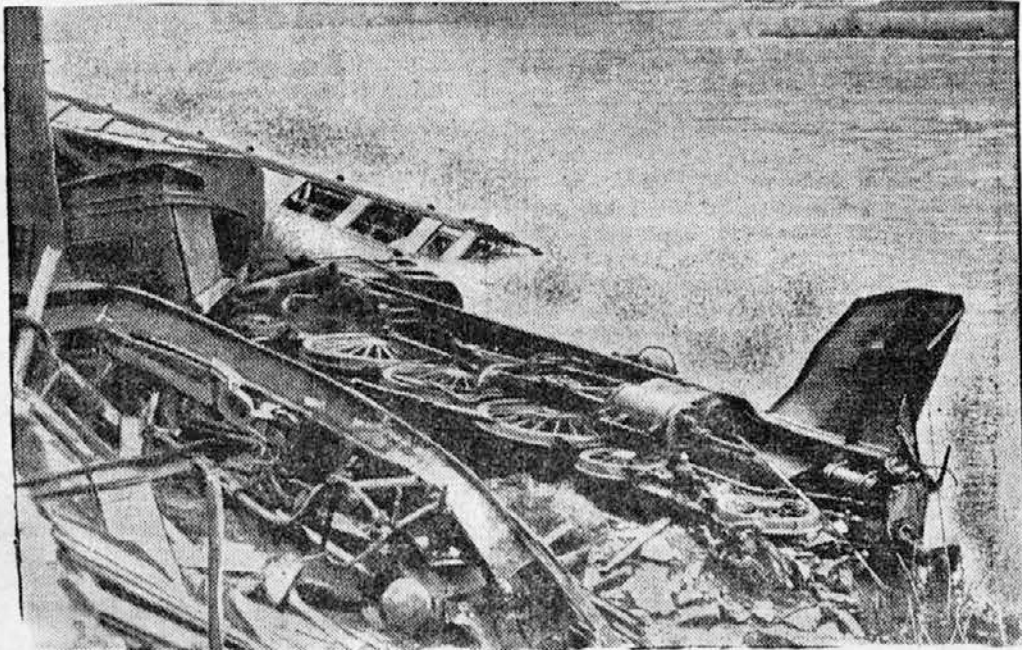
Podrti stolpi oddajne radio-postaje v Monakovem

Hud orkan, ki je v nedeljo divjal nad Monakovem in okolico, je podrl tudi oba stolpa tamošnje radio-postaje. Stolpa sta v višini kakih 25 metrov kar prelomljena. Poslopje in stroji so ostali nepoškodovani.

Ponesrečeni parnik »Highland Hope«

Angleški parnik »Highland Hope« je te dni ob portugalski obali v bližini otokov Farilhoes zadel ob skalo in se je potopil. Vsi potniki z moštvo vred pa so se rešili.

Železniška nesreča pri Nantes-u v Franciji

Velika železniška nesreča, ki se je pripetila blizu mesta Nantes v Franciji, je zahtevala dve človeški žrtvi, 17 potnikov pa je poškodovanih. Nesrečo je povzročila povodenj, ker je voda izpodjedla železniški nasip. Slika nam kaže stroj in vagon v vodi.